

Voorjaarsnota Westervoort 2021

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Programma 1 Bestuur	5
Programma 2 Maatschappij	17
Programma 3 Omgeving	29
Voortgang herstelplan	55
Resumé	61

Inleiding

De voorjaarsnota 2021 is de laatste voorjaarsnota van deze bestuursperiode. Een voorjaarsnota die in lijn is met het financieel herstelplan die dit voorjaar is opgesteld en afgestemd met de provincie. Deze voorjaarsnota vormt de opstap en kaders naar de volgende meerjarenbegroting 2022 – 2025. Zoals bekend baart de financiële positie van Westervoort ons zorgen voornamelijk veroorzaakt door de sterke toename van het beroep op de voorzieningen in het kader van de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ontwikkelingen (WMO). Corona vroeg begin 2020 onverwacht om grote wendbaarheid van ons als bestuur en organisatie. Zowel op de coronacrisis alsmede op het opstellen van het herstelplan is voortvarend ingespeeld. Wij zijn er trots op dat we ondanks de financiële positie, de pandemie en de inspanningen voor het herstelplan, toch het grootste deel van het coalitieakkoord dit jaar verwachten te realiseren.

Corona

Er is op meerdere gebieden ingespeeld op corona. Denk hierbij aan de nauwe samenwerking met de veiligheidsregio, het anders inzetten van handhaving op het gebied van orde en veiligheid en de eerste nood bij ondernemers en instellingen. De crisis heeft grote impact op alle inwoners van Westervoort. Denk hierbij aan vereenzaming, het wegvallen van een groot deel van het sociaal bestaan door de lock down (sport, cultuur, horeca, vakantie) en vooral aan inwoners die het voor corona al moeilijk hadden. Met financiële effecten van de coronacrisis, die er ongetwijfeld zullen zijn, hebben wij nog geen rekening kunnen houden. Te verwachten valt dat die effecten zich op verschillende plaatsen in de begroting zullen manifesteren: uitkeringen op grond van de Participatiewet, extra beroep op jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning, maar ook ondersteuning van instellingen, risico op oninbare vorderingen en lagere belastingopbrengsten, lagere huuropbrengsten en gevolgen voor het woningbouwprogramma. In het najaar verwachten wij meer inzicht te hebben op impact hiervan. De financiële gevolgen van corona zullen wij net als in 2020 in een aparte paragraaf monitoren en inzichtelijk maken.

Samen Sterk

In samenwerking met de gemeente Duiven is een gezamenlijke toekomstvisie en transformatieagenda uitgewerkt. Een visie waarbij iedere inwoner van de gemeente Westervoort een bijdrage kan leveren aan de samenleving en de kans heeft om zich te ontwikkelen naar zelfregie binnen een sterk sociale omgeving zodat de inzet op zwaardere zorg voorkomen kan worden. Voor inwoners die dit niet of onvoldoende kunnen, bieden we een passend vangnet voor extra ondersteuning. Om meer financieel inzicht te krijgen in het sociaal domein wordt in 2021 een dashboard uitgewerkt zodat we financieel grip houden en beter kunnen inspelen op ontwikkelingen. De opgaaf in het sociaal domein kunnen wij niet alleen. Wij doen een beroep op onze zorgaanbieders maar ook op onze inwoners (netwerk) om hieraan bij te dragen. Met deze gebundelde krachten maken wij het sociaal domein stap voor stap toekomstbestendiger en meer beheersbaar.

Sterk Bestuur

Naast het herstelplan ligt de vraag voor 'welke gemeente Westervoort in de toekomst wil zijn'. Het uitwerken van deze missie en visie inclusief een bijbehorende strategie en opgaaf pakken wij in samenwerking met de raad in 2021 op. We moeten besturen in onzekerheid maar zullen toch ingrijpende keuzes moeten maken die voelbaar zullen zijn in en voor de Westervoortse samenleving. Het vraagt een strategie gericht op houdbare financiën en het meerjarig aanvullen van de noodzakelijke reserves maar ook een meerjarige strategie die alle aandacht heeft voor de negatieve gevolgen van de crisis. De focus ligt de komende jaren dus op financiële beheersing en het aanvullen van de reserves zodat op de lange termijn Westervoort een sociale, inclusieve en duurzame gemeente blijft waar het goed en prettig wonen is met een huishoudboekje dat financieel op orde is. Deze visie zullen wij in samenspraak met de raad verder oppakken en uitwerken.

Financiële positie

Zoals gezegd is het beeld dat deze voorjaarsnota laat zien in lijn met het financieel herstelplan. Het jaar 2021 sluit met een tekort, de navolgende jaren met een klein overschot. Deze nota laat zien dat Westervoort op basis van de huidige cijfers en inzichten haar afspraken kan nakomen om de reserves weer aan te vullen tot op een minimum, lees noodzakelijk niveau vanaf 2026. Vanaf 2022 is de begroting structureel en reëel in evenwicht en worden de algemene reserves conform (herstel)plan aangevuld. Een van de doelstellingen van het financieel herstelplan is om de algemene reserve weer op peil te brengen. De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft een beeld van het verloop van de benodigde weerstandscapaciteit die de toets van de provincie doorstaat.

Natuurlijk brengt ook deze nota kansen en risico's met zich mee. Kansen vanwege hopelijk lagere uitgaven of lasten op begrote onderdelen of extra inkomsten vanuit het rijk. Risico's op hogere uitgaven vanwege onvoorziene gebeurtenissen of extra lasten als gevolg van een stijgende vraag (denk hierbij aan het sociaal domein) met wettelijke verplichtingen.

In deze voorjaarsnota is de meicirculaire reeds verwerkt. In grote lijnen betekent dit voor de gemeente een incidentele compensatie voor jeugdzorg in 2021 en een daling van het accres voor de komende jaren. De herverdeling van het gemeentefonds, de aanpassing van het woonplaatsbeginsel alsmede de implementatie van de omgevingswet zullen de nodige effecten met zich meebrengen die nog lastig zijn in te schatten. Eveneens is er onzekerheid over de keuzes die het nieuwe kabinet gaat maken. Zoals u ziet staan cijfers bijna nooit stil of in ieder geval niet lang stil. Voor Westervoort is dit op dit moment een lastige en zorgelijke situatie omdat er geen reserves zijn om financiële risico's, lees extra tekorten op te vangen en er bijna geen mogelijkheid is om nog een nieuwe bezuinigingsronde te maken. Toch ligt hier een voorjaarsnota voor die vertrouwen biedt om in de loop der jaren weer financieel gezond te worden. De voorjaarsnota zal na vaststelling nauwlettend worden uitgevoerd, gemonitord en periodiek worden afgestemd met alle intern betrokkenen en met onze toezichthouder de provincie.

Programma 1 Bestuur

1.1 Wat willen we bereiken?

Programmadoel

Wij zijn een transparante en betrouwbare overheid middenin een vitale en veilige samenleving, die inwoners faciliteert en uitdaagt tot het nemen van initiatief.

Toelichting

De gemeente faciliteert inwoners, wijken, ondernemers en organisaties om elkaar te helpen en initiatieven verder te brengen en mogelijk te maken. Hiermee verschuift het accent van 'zorgen voor' naar 'zorgen dat'. De gemeente zorgt er voor dat er een basisniveau is en een vangnet voor hen die er niet zelf of samen uitkomen. Randvoorwaarde is continue bewustwording en bevordering dat de samenleving zelf het initiatief kan en mag nemen. De gemeente stelt zich hierbij regelmatig op als partner en staat daarmee midden in de samenleving. Wat daarnaast bijdraagt is een prettig/positief gevoel van veiligheid in de eigen omgeving. Dit gevoel is er grotendeels al. Wij willen bevorderen dat dit positieve veiligheidsklimaat voor inwoners en ondernemers in Westervoort vastgehouden wordt en daar waar nodig verbeterd wordt. Hiervoor dragen we samen de verantwoordelijkheid. Als gemeente versterken we de preventie en pro-activiteit. Op dit moment is nog onduidelijk of en in hoeverre het coronavirus het veiligheidsgevoel van onze inwoners heeft beïnvloed.

Het werken aan een veilige gemeente is van oudsher een overheidstaak. Naast beleid en uitvoering op de wettelijke veiligheidstaken zijn ook initiatieven van inwoners van belang. In onze dienstverlening zien we dit ook terug. De behoefte en de vraag van de klant staat centraal als het gaat om de inrichting van de dienstverlening. Dit betekent een integrale benadering van dienstverlening en eenduidige en kwalitatief hoogwaardige klantcontacten.

Hoofddoelen

Wij willen dit bereiken door te werken aan:

- A. Een (veer)krachtige ambtelijke organisatie die bijdraagt aan een samenleving waar het goed wonen en werken is.
- B. Het vasthouden van het positieve veiligheidsklimaat voor bewoners en ondernemers.
- C. Het verbeteren van de kwaliteit van onze dienstverlening.
- D. Een organisatie die invulling geeft aan het programmadoel

Externe ontwikkelingen

- Diverse wet- & regelgeving, zoals de "Wet Open overheid", de "Wet modernisering elektronisch bestuur", de "Wet digitale overheid" en het "Besluit digitale toegankelijkheid" nopen tot het voortdurend uitbreiden en vernieuwen van de digitale mogelijkheden en toepassingen voor inwoners. Het is niet de vraag of maar hoe de gemeente hierbij aan moet haken. We zorgen ervoor dat we zoveel mogelijk aanhaken bij landelijke ontwikkelingen en mogelijkheden.
- Het experimenteren met nieuwe vormen van lokale democratie is een ontwikkeling die vanuit de rijksoverheid en de provincie gestimuleerd wordt. Er worden veel ondersteuningsprogramma's aan gemeenten aangeboden.

1.2 Autonome financiële ontwikkelingen

Streekarchivariaat De Liemers en Doesburg

In de begroting van het streekarchivariaat zijn een aantal ontwikkelingen opgenomen die meer geld gaan kosten. De bijdragen van de deelnemende gemeenten stijgen hierdoor. De bijdrage van Westervoort stijgt voor 2021 met € 2.000,- (van € 34.200,- naar € 36.200,-). Naar verwachting zullen de kosten in verband met de wettelijk verplichte aansluiting op een e-depot (digitale archiefbewaarplaats) nog verder stijgen en zal er vanuit de gemeente ook een personele inzet zijn. Op dit moment is het onderzoek in een verkennende fase en is het nog onduidelijk wat de omvang van het bedrag zal zijn.

Ipads raadsleden

Op 16 maart 2022 zijn er gemeenteraadsverkiezingen. Voor de toekomstige 17 raadsleden en 18 commissieleden moeten nieuwe devices worden aangeschaft. De kosten voor aanschaf van de laptops, licenties en toetsenborden, zijn begroot op totaal € 24.500. Bij een afschrijving in 4 jaar zijn de jaarlijkse kapitaallasten van 2023 tot en met 2026 € 6.615. Deze investering was nog niet meegenomen in de meerjarenbegroting als vervangingsinvestering.

Livestream

De apparatuur die gebruikt wordt voor de livestream van raadsvergaderingen is gedateerd en niet meer bruikbaar. Om de uitzendingen van vergaderingen van de gemeenteraad van Westervoort in de toekomst mogelijk te blijven maken dient de huidige apparatuur grotendeels vervangen te worden. De boekwaarde van deze apparatuur bedraagt €7.310. Het voorstel is om dit in 2021 af te boeken. Hier tegenover staat een voordeel op kapitaallasten van 2022 en 2023 voor respectievelijk € 3.797 en € 3.726.

Voor de afname van bovenstaande producten en de daarmee samenhangende diensten is contact gezocht met een bekende regionale partij die gespecialiseerd is in audiovisuele middelen. In Liemers verband en veelal in samenwerking met de RID hebben we in de afgelopen jaren veel positieve ervaringen opgedaan met deze onderneming. Zij bieden de mogelijkheid de nieuwe apparatuur te leasen voor 5 jaar. Na afloop van dit lease contract is de gemeente Westervoort eigenaar van de betreffende apparatuur. Tijdens de looptijd beschikt de gemeente over moderne apparatuur met marktconforme garantiebepalingen. De kosten per jaar van deze lease overeenkomst zijn € 5.300.

Daarnaast wordt voorgesteld om met deze partij afspraken te maken zodat zij snel oproepbaar zijn voor technische assistentie. Op basis van een service level agreement (SLA) worden er afspraken gemaakt voor preventief en correctief onderhoud. De kosten hiervan zijn op jaarbasis €1.850.

Met deze SLA gaan we ervoor zorgen dat de risico's zoveel mogelijk zijn afgedekt zodat digitaal vergaderen in de toekomst mogelijk blijft en er veel minder beroep wordt gegaan op de ambtelijke capaciteit.

Basisadministratie persoonsgegevens

In de begroting is voor de formulieren en benodigdheden uitgegaan van 300 verklaringen omtrent gedrag. De verwachting voor 2021 is dat er maar de helft wordt uitgegeven gezien de grote terugloop van verklaringen. Dit resulteert in een voordeel van € 5.078 structureel op de post formulieren en benodigdheden. Dit heeft ook consequenties voor de leges opbrengst. De opbrengst kan worden terug geraamd voor een bedrag van € 6.248. Dit is ook structureel.

Dividend Alliander

Alliander NV heeft in haar aandeelhoudersvergadering aangegeven dat er minder dividend uitgekeerd gaat worden. Voor 2021 betekent dit een nadeel van € 20.000 vanwege de verhoogde tarieven van TenneT en de effecten van Corona. Op de lange termijn heeft Alliander te maken met fors hogere investeringen in het kader van de energietransitie. Daardoor is het nodig de raming van te ontvangen dividend bij te stellen. Dat levert vanaf 2022 een structureel nadeel op van € 24.000 omdat er uitgegaan wordt van € 0,66 per aandeel. De gemeente Westervoort heeft 145.643 aandelen Alliander.

Algemene uitkering

Belangrijkste ontwikkelingen van de laatste circulaire (decembercirculaire, maartbrief en meicirculaire) hebben betrekking op het jaar 2021 en gaan over de extra ontvangen middelen in verband met de coronamaatregelen en de middelen voor de acute problematiek in de jeugdzorg. Het kabinet en de VNG zijn in gesprek over de uitkomsten van het advies van de Commissie van Wijzen voor wat betreft de jeugdzorg en de grote tekorten hierop. Voor 1 juli worden de gemeenten geïnformeerd.

De tendens van de meicirculaire is dat het accres voor de komende jaren lager wordt omdat de verwachte loon- en prijsstijgingen naar beneden worden bijgesteld. Voor de integratie-uitkeringen participatie en voogdij worden afzonderlijke componenten voor loon- en prijsstijgingen ontvangen.

Deze gelden worden aan de betreffende budgetten toegevoegd. Omdat de neerwaartse bijstelling van de algemene uitkering vooral te maken heeft met de verwachte neerwaartse bijstelling van de prijzen, stellen wij voor om de stelpost prijsstijgingen af te ramen met € 50.000 in 2021, € 100.000 in 2022 en vanaf 2023 structureel € 150.000.

De belangrijkste taakmutatie betreft de gelden die beschikbaar zijn gesteld voor de implementatie van de Wet Open Overheid.

	2021	2022	2023	2024	2025
Verschil meicirc. t.o.v. sept 2020	993.000	127.000	7.000	-81.000	335.000
Covidmiddelen dec/mrt	-389.500				
Acute problematiek jeugdzorg	-480.000				
IU Inburgering	-9.000				
IU Participatie	-105.000	-101.000	-99.000	-113.000	-109.000
IU Voogdij	-16.000				
Wet open overheid		-93.000	-105.000	-117.000	-131.000
Saldo	-6.500	-67.000	-197.000	-311.000	95.000

1Stroom

Op basis van de concept-begroting 1stroom 2022 worden de bijdragen aan 1stroom aangepast. De bijdrages aan 1stroom worden o.a. hoger doordat de kosten van de RID zijn gestegen.

De stijging van € 128.000 in 2022 is als volgt te verklaren:

Kosten RID	€ 31.000
Overige kosten	€ 97.000
Totaal	€ 128.000

Ontvangen rente / kapitaallasten

De te ontvangen rente van aan instellingen verstrekte leningen was te laag geraamd. Structureel wordt deze ommissie aangepast. De aanpassingen zijn verdeeld over de drie programma's. Voor de aansluiting met de raming van de activastaat zijn daarnaast enkele kleine aanpassingen gedaan.

Stelpost prijsstijgingen

De stelpost wordt ingezet voor de lagere algemene uitkering in verband het lagere accres. Het Rijk verwacht een lagere inflatie en daardoor lagere uitgaven. Daaraan gekoppeld leidt dit ook tot afname van het gemeentefonds. Ook wordt de stelpost ingezet voor de prijsstijgingen kinderopvang. Zie programma 2.

Ventilatie en brandveiligheid gemeentehuis Westervoort

In het gemeentehuis Westervoort ververst de airco de lucht niet met verse buitenlucht. Om voor gebruikers en bezoekers een zo veilig mogelijke (werk) omgeving te creëren; mede om in het kader van Corona de kans op besmetting te verkleinen worden de ventilatievoorzieningen in het gemeentehuis Westervoort aangepast en uitgebreid. De totale investeringskosten voor het

realiseren van deze installatie- en bouwtechnische voorzieningen worden begroot op € 105.000 . De totale kapitaallasten met verschillende afschrijvingstermijnen bedragen hiervan € 6.075 .

Daarnaast moeten in het gemeentehuis Westervoort de brandveiligheid- en vluchtwegvoorzieningen worden aangepast om een veiliger gebouw te realiseren. Met hulp van interne en externe deskundigen (RBG en brandweer) zijn benodigde voorzieningen geadviseerd die verwerkt zijn in uitvoeringsbegrotingen.

De totale investeringskosten voor het realiseren van deze bouwtechnische voorzieningen worden begroot op € 100.492. De totale kapitaallasten met verschillende afschrijvingstermijnen bedragen hiervan € 6029. De kosten worden doorbelast naar 1Stroom en volgens de verdeelsleutel Duiven – Westervoort worden deze lasten weer doorbelast naar beide gemeenten. Het aandeel voor Westervoort bedraagt € 4.479.

Bestuurskrachtonderzoek

In het kader van het herstelplan is mede op advies van de provincie besloten om een bestuurskrachtonderzoek uit te voeren in het kader van het programma Sterk Bestuur. Aan de provincie kan subsidie gevraagd worden voor een deel van de kosten van dit onderzoek. De provincie heeft toegezegd bereid te zijn 80% van de kosten van dit onderzoek te bekostigen door middel van het verstrekken van een subsidiebedrag. De provincie vindt het belangrijk dat de gemeente zelf ook een bedrag bekostigt zodat het ook echt een onderzoek van en voor de gemeente is. De ervaring leert dat aan dit soort onderzoeken een kostenplaatje zit tussen de €70.000 en € 90.000. Gevraagd wordt om een bedrag van € 17.500,- beschikbaar te stellen. Het dekkingsvoorstel hiervoor is gebruik te maken van de in de begroting opgenomen post onvoorzien (in totaal € 25.000,-).

Metropoolregio

Het budget om deel te nemen aan de diverse opgaven binnen de Metropoolregio staat nu geraamd bij Programma 1. Aangezien het opgaaven betreft, zoals o.a woningbouw, mobiliteitsfonds, wordt voorgesteld om het bedrag van € 25.100 over te hevelen naar Programma 3.

Daarnaast is onder dit budget nog een bedrag geraamd van € 6.500 voor uitvoeringskosten RPW en bijdrage contacten. Deze komt te vervallen.

Zie ook speerpunt 1.A.1

1.3 Wat gaan we daarvoor doen?

We hebben bij de hoofddoelen 6 speerpunten geformuleerd, te weten: Stimuleren van actief burgerschap, aanpak ondermijning, woninginbraken/ buurtpreventie, verbinding tussen zorg en veiligheid, modernisering van de dienstverlening en organisatie 1Stroom.

Hieronder werken we de speerpunten uit.

A. “Krachtige overheid”: Een (veer)krachtige ambtelijke organisatie die bijdraagt aan een samenleving waar het goed wonen en werken is.

Cijfer	Westervoort 2019	Westervoort 2016	Gemeenten <25.000 inwoners(streefwaarde)	Bron
relatie inwoner- gemeente	6,3	6,0	6,2	Waar staat je gemeente kw 4 2019 (WSGJ)

%(helemaal) mee eens	Westervoort 2019	Westervoort 2016	Gemeenten <25.000 inwoners (streefwaarde)	Bron
De gemeente luistert naar de mening van haar inwoners (WSJG 26)	28%	28%	29%	WSGJ
De gemeente betreft inwoners voldoende bij haar plannen, activiteiten en voorzieningen (WSJG 27)	36%	34%	36%	WSGJ
Inwoners en organisaties krijgen voldoende ruimte om ideeën en initiatieven te realiseren (WSJG 28)	34%	33%	37%	WSGJ

B. Het vasthouden van het positieve veiligheidsklimaat voor bewoners en ondernemers.

	Westervoort 2020	Westervoort 2018	streefwaarde	Bron
Veiligheidsbeleving (cijfer op schaal van 1-10)	7,1	7,3	7,3	Veligheidsmonitor
Meldingsbereidheid ondermijning	74%	71%	81%	Veligheidsmonitor
Mate waarin inwoners van mening zijn dat de gemeente de buurt voldoende betreft bij de aanpak van leefbaarheid en veiligheid	21%	30%	28%	Veligheidsmonitor
	Westervoort 2019	Westervoort 2016	Gemeenten <25.000 inwoners (2019)	
Geweldsmisdrijven (per 1.000 inwoners)	2,7	4,0	2,7	WSGJ

	Westervoort 2020	Westervoort 2018	streefwaarde	Bron
Diefstallen uit woningen (per 1.000 inwoners)	1,7	3,0	2,0	WSGJ
Vernielingen/ misdrijven tegen openbare orde (per 10.000 inwoners)	39,5	53,0	38,5	WSGJ
	Westervoort 2020	Westervoort 2018		
Aantal gevallen overlast van personen	66	80	60	Politie

Dit zijn de speerpunten:

1.A.1	Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
Doel	Verbeteren van het vestigingsklimaat voor inwoners en bedrijven in de regio Arnhem-Nijmegen, in zowel nationaal als internationaal perspectief.
Toelichting	Overleg te voeren gericht op afstemming van beleid op de terreinen wonen, mobiliteit, economie en duurzaamheid. Daarnaast wordt het Bureau Brussel (EU-lobby) op strategisch-inhoudelijk niveau aangestuurd.
Risico's	Beperkt. Het orgaan is een afstemmingsplatform dat geen beslissingen kan nemen voor de afzonderlijke gemeenten. Beleid wordt afgestemd, maar het blijft een zelfstandige gemeentelijke bevoegdheid om het resultaat van de afstemming over te nemen.
Planning	Op 8 december 2020 heeft de besluitvorming plaats gevonden voor de versterkte Gemeenschappelijke regeling 'Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen'. Tevens is besloten het Gemeenschappelijke orgaan 'Regio Arnhem-Nijmegen' op te heffen. Het proces om de komen tot de nieuwe Gemeenschappelijke regeling heeft een groot deel van 2020 in beslag genomen. In 2021 zal deze Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen verder worden vormgegeven met onder andere een opgavegerichte agenda.

1.A.1	Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen																																								
Financiën	Bij de financiering van de regionale samenwerking wordt onderscheid gemaakt tussen de bijdrage voor de bestuurlijke en organisatorische basis van de samenwerking, die door alle deelnemende gemeenten wordt betaald naar rato van inwonertal (de basisfinanciering), de financiering per opgave door de gemeenten die aan een opgave deelnemen (de opgavenfinanciering) en de bijdrage aan The Economic Board. Gedeputeerden van de Provincie Gelderland zijn voornemens om Provinciale Staten te vragen financieel bij te dragen met een bedrag van € 1.200.000, gelijk verdeeld over voor 2021 en 2022, wanneer de regiogemeenten langjarig instemmen met de nieuwe samenwerking (en de inwonerbijdrage opnemen in de meerjarenprogrammabegroting). Ingestemd is met het beschikbaar stellen van deze verhoogde bijdrage door de gemeente Westervoort. Wat betekent dit? In de meerjarenbegroting is tot op heden rekening gehouden met € 0,88 voor de regio Arnhem-Nijmegen. Voor de Stichting The Economic Board is in 2020 besloten geen vergoeding meer toe te kennen. In onderstaand schema is opgenomen wat de kosten de aankomende jaren zijn: Zie tabel hieronder. <table><tr><th colspan="5">Westervoort</th></tr><tr><th>Inwoners (1-1-'20)</th><td colspan="4">15011</td></tr><tr><th></th><th>Gemeente</th><th>Provincie</th><th></th><th>Totaal</th></tr><tr><td>2020</td><td>0,88</td><td></td><td></td><td>€ 13.209,68</td></tr><tr><td>Nieuwe bijdrage</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>2021</td><td>1,73 (0,88 + 0,85*)</td><td>0,77</td><td>2,50</td><td>€ 25.969,03</td></tr><tr><td>2022</td><td>1,73</td><td>0,77</td><td>2,50</td><td>€ 25.969,03</td></tr><tr><td>2023-en verder</td><td>2,50</td><td>0,00</td><td>2,50</td><td>€ 37.527,50</td></tr></table> Bovenstaande houdt in dat in de Voorjaarsnota een bedrag van € 1,73/inwoner voor de jaren 2021 en 2022 zal moeten worden opgenomen en voor 2023 en verder € 2,50/inwoner. In het herstelplan is reeds rekening gehouden met de verhoging van de bijdrage. Er zijn dus geen financiële consequenties.	Westervoort					Inwoners (1-1-'20)	15011					Gemeente	Provincie		Totaal	2020	0,88			€ 13.209,68	Nieuwe bijdrage					2021	1,73 (0,88 + 0,85*)	0,77	2,50	€ 25.969,03	2022	1,73	0,77	2,50	€ 25.969,03	2023-en verder	2,50	0,00	2,50	€ 37.527,50
Westervoort																																									
Inwoners (1-1-'20)	15011																																								
	Gemeente	Provincie		Totaal																																					
2020	0,88			€ 13.209,68																																					
Nieuwe bijdrage																																									
2021	1,73 (0,88 + 0,85*)	0,77	2,50	€ 25.969,03																																					
2022	1,73	0,77	2,50	€ 25.969,03																																					
2023-en verder	2,50	0,00	2,50	€ 37.527,50																																					
Participatie	De Gemeenschappelijke Regeling Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen is een samenwerkingsverband tussen 18 gemeenten en kent als zodanig geen participatie																																								
Indicatoren	Regionale samenwerking vergroten waarbij er sprake is van slagkracht op urgente onderwerpen, transparantie op regionale doelstellingen en profilering op regionaal en landelijk niveau																																								

1.B.1	Aanpak Ondernijning
Doel	Het voorkomen en terugdringen van ondernijnende criminaliteit.

1.B.1	Aanpak Ondernijning
Toelichting	De aanpak van ondernijning is een speerpunt in ons integraal veiligheidsbeleid. Ondernijning is een nog steeds groeiend probleem en de bestuurlijke aandacht is hoog. Belangrijke onderdelen in onze aanpak zijn het vergroten van de bewustwording en meldingsbereidheid onder inwoners, ondernemers en personeel van de gemeente en haar veiligheidspartners, het uitvoeren van integrale controles en het gericht onderzoeken van signalen. De belangrijkste aandachtsgebieden zijn hennep/drugs, mensenhandel, zorgfraude en witwassen.
Risico's	Ondernijning heeft impact op de maatschappij. Als we als gemeente (samen met de veiligheidspartners) ondernijning onvoldoende aanpakken, bestaat het risico dat het zich als een olievlek door onze gemeente verspreidt. Zeker omdat andere gemeenten hun aanpak ook steeds meer verstevigen.
Planning	Uitvoering conform het vastgestelde beleid en plan van aanpak.
Financiën	Er zijn geen nieuwe financiële consequenties aan dit speerpunt verbonden
Participatie	Wij stimuleren inwoners en ondernemers om alert te zijn op signalen van ondernijnende criminaliteit en eventuele signalen te melden. Met verschillende doelgroepen gaan we actief in gesprek. Op die manier pakken we samen ondernijning aan.

1.B.2	Verbinding tussen zorg en veiligheid
Doel	Het vormgeven van een toekomstbestendige lokale zorg- en veiligheidsstructuur.
Toelichting	Een goede verbinding tussen zorg en veiligheid wordt steeds belangrijker, nu de gemeente sinds de decentralisatie in het sociaal domein verantwoordelijk is voor de zorg. Er spelen diverse onderwerpen op het snijvlak van zorg en veiligheid. Voorbeelden zijn: de aanpak van personen met verward gedrag, personen die ernstige woonoverlast veroorzaken in hun buurt of jongeren die vanwege een instabiele thuissituatie afglijden naar criminaliteit of radicaliseren. In de loop der tijd zullen zich steeds nieuwe knelpunten en doelgroepen manifesteren. Zorg en veiligheid sluit nu nog niet altijd goed op elkaar aan. Het vormgeven van een toekomstbestendige lokale zorg- en veiligheidsstructuur is daarom een speerpunt.
Risico's	Zonder goede verbinding tussen zorg en veiligheid dreigen inwoners uiteindelijk tussen wal en schip te vallen; er komt dan geen sluitende aanpak tot stand. Meestal kan dan alleen de politie nog optreden als deze personen strafrechtelijke overtredingen begaan.
Planning	Doorlopend.
Financiën	In 2020 is de sluitende aanpak voor personen met verward gedrag afgerond. De kosten die de uitvoering daarvan met zich meebrengen, zijn niet hoog en kunnen uit regulier budget betaald worden. Vanwege dit speerpunt is sinds 1 mei 2020 - binnen de bestaande formatie voor openbare orde en veiligheid - een medewerker speciaal vrij gemaakt voor Zorg & Veiligheid gerelateerde thema's en het versterken van de interne en externe samenwerking op deze thema's.
Participatie	We informeren onze inwoners over waar zij met vragen en zorgen terecht kunnen zodat de drempels om deze te uiten verlaagd worden. Dit versterkt de vroegtijdige signalering waardoor zorg en hulpverlening snel(ler) opgestart kunnen worden. Een sluitende aanpak voor personen met verward of overlastgevend gedrag komt bij voorkeur tot stand in overleg met de persoon/personen zelf. Helaas werken ze daar niet altijd vrijwillig aan mee. Dan zijn andere trajecten aan de orde.

C. Het verbeteren van de kwaliteit van onze dienstverlening, die aansluit op de behoeften en verwachtingen van onze inwoners.

Dit zijn de speerpunten:

1.C.1	Modernisering van de dienstverlening
Doel	Zoveel mogelijk uitbreiden van de digitale dienstverlening en optimaliseren van de digitale toegankelijkheid van gemeentelijke producten en diensten. We stellen daarbij de wensen en behoeften, mogelijkheden en beperkingen van onze inwoners, bedrijven en instellingen centraal.
Toelichting	Bij alle nieuwe keuzes stellen we onszelf de volgende vragen: • Is digitaliseren zinvol: wordt het er makkelijker op? • Hoe waarborgen we de toegankelijkheid: is alles makkelijk te vinden en te gebruiken, en welke oplossingen bieden we voor mensen die niet goed kunnen meekomen? • Kunnen we samenwerken met anderen: hoe zorgen we dat we integrale oplossingen bedenken die aanvullend zijn aan elkaar en waarbij we kunnen aansluiten op landelijke of regionale ontwikkelingen? • Hoe waarborgen we de flexibiliteit: sluit de oplossing voldoende aan op de leefwereld van onze inwoners en op veranderingen in de samenleving? • Hoe zorgen we dat informatie transparant en betrouwbaar is en waarborgen we daarnaast de privacy van onze inwoners? Er zijn veel verschillende ict-oplossingen beschikbaar. Dat vraagt om strategische keuzes. De Liemerse i-Visie en i-Strategie bieden handvatten om daarin robuuste en toekomstbestendige keuzes te kunnen maken. We werken daarbij zoveel mogelijk samen in De Liemers. Zoals gezegd, blijven we aandacht houden voor de groep inwoners die niet of minder zelfredzaam is, mensen met een beperking en de groep digibeten en laaggeletterden. We zorgen dat ook voor deze doelgroepen de gemeentelijke producten en diensten toegankelijk zijn, zowel digitaal als analoog. Dat betekent dat we ook blijven investeren in de kwaliteit van het persoonlijk klantcontact.
Risico's	Als we uitgaan van de behoefte van de klant en de inzet van meer e-diensten, dan vraagt dat om een andere inrichting van gemeentelijke processen en werkwijzen. Ook vraagt dit iets anders in houding en gedrag en in kennis en vaardigheden van medewerkers. De maatschappelijke ontwikkelingen gaan vaak sneller dan dat de organisatie bij kan houden. Daarnaast zijn we zuinig met het geld. Vandaar dat het niet altijd lukt om onze plannen waar te maken. In 2020 heeft het AB van 1Stroom de keuze gemaakt om de fysieke openingstijden van het gemeentehuis per 2021 in te perken. Concreet betekent dit dat het gemeentehuis op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag alleen de ochtenden van 8.00-12.00 uur geopend is. Hiermee realiseren we binnen 1Stroom een structurele besparing op personeelskosten van € 35.000. De woensdagmiddag houden we beschikbaar om ouders met kinderen tegemoet te komen op de schoolvrije middag. Deze woensdagmiddagopenstelling zal weer gaan gelden zodra de strenge beperkende maatregelen rondom het Coronavirus opgeheven worden. Deze maatregel was onderdeel van een heel pakket aan maatregelen om de begroting van 1Stroom rond te kunnen maken.
Planning	Het moderniseren van de dienstverlening is een continu proces. Er is geen moment waarop we "klaar" zijn. Ontwikkelingen gaan soms zo snel dat stilstand achteruitgang betekent. We blijven dus steeds op zoek naar oplossingen om onze dienstverlening op peil te houden. Eind 2021/begin 2022 wordt de gemeentelijke website overgezet naar een nieuw platform. Daarbij krijgt de website een nieuwe look & feel en komen er ook nieuwe technische mogelijkheden om de website nog flexibeler te kunnen inrichten en dus beter te kunnen laten aansluiten op steeds veranderende eisen en wensen.

1.C.1	Modernisering van de dienstverlening
Financiën	De meeste investeringen in de technologie die nodig is om een goede dienstverlening te kunnen bieden, worden betaald vanuit RID-budgetten. Vooralsnog lijkt de beschikbaarheid van die budgetten voldoende. Als er aanvullende investeringen nodig zijn, dan zal dit in een apart voorstel worden voorgelegd.
Participatie	We hebben een dienstverleningsconcept met als motto “aandacht voor wat nodig is”. Dat wat nodig is, bepalen we in afstemming met onze inwoners, bedrijven en instellingen. Bijvoorbeeld via klantonderzoeken. Daarnaast werken we sinds 2021 met een klantpanel bestaande uit vertegenwoordigers vanuit de gemeente. We vragen dit klantpanel regelmatig om met ons mee te kijken en hun wensen en behoeften in het contact met de gemeente aan te geven. Ook monitoren we klantgedrag via web-statistieken en de data die we vanuit de verschillende backofficeapplicaties verkrijgen. Zo zorgen we dat we de goede dingen doen en dat we deze ook goed doen.

	Westervoort 2019	Westervoort 2016/2018	Westervoort 2021 (prognose)	Bron
Waardering van klanten voor de kwaliteit van onze dienstverlening - directe dienstverlening - digitale dienstverlening	6,83	6,67 6,65	6,8	Waarstaatjegemeente Burgerpeiling 2019
Aantal producten dat volledig digitaal te verkrijgen is	47	Stand per 31-12-2020: 63	70	Gemeentelijke website Aantal volledig invulbare digitale webformulieren

D. Een organisatie die invulling geeft aan het programmadoel.

Dit zijn de speerpunten:

1.D.1	Organisatie 1Stroom
Doel	Doorontwikkeling van 1Stroom

1.D.1	Organisatie 1Stroom
Toelichting	In 2018 is 1Stroom, de ambtelijke werkorganisatie van de gemeenten Duiven en Westervoort, gestart. Op basis van de missie, visie en de besturingsfilosofie is er binnen 1Stroom de afgelopen jaren hard gewerkt aan een goed functionerende organisatie. Nu de organisatie meer dan drie jaar draait, is echter duidelijk geworden dat een aantal punten verbetering behoeven om de stip op de horizon 'een veerkrachtige organisatie middenin een vitale samenleving' te bereiken. Daarom is in 2020-2021 besloten een volgende stap te doen in de ontwikkeling van 1Stroom en is een veranderstrategie gekozen. De kern van deze strategie is de doorontwikkeling van de structuur van de organisatie, waardoor deze beter in staat is de bestaande en waardevolle uitgangspunten in de besturingsfilosofie te versterken. In 2021 is de nieuwe structuur ingericht: een directiestructuur bestaande uit een algemeen directeur en twee adjunct-directeuren/ gemeentesecretarissen en tien afdelingen, elk aangestuurd door een afdelingsmanagers. Op basis hiervan wordt de komende verder gewerkt aan de doorontwikkeling van de cultuur en de ontwikkeling van medewerkers. De leidraad voor deze ontwikkeling is de strategische agenda en het strategische HR-beleid. De belangrijkste lijnen hierin zijn: • We werken vanuit onze missie/visie en kernwaarden • We zetten de juiste mens op de juiste plek • We geven invulling aan onze veranderende rol in de samenleving We zijn de partner van de gemeentebesturen bij het realiseren van hun doelen
Risico's	Uit evaluaties van ambtelijke fusies elders, blijkt dat risico's, die ervoor zorgen dat we het doel niet bereiken zijn: • Onvoldoende harmonisatie van beleid; als beide besturen niet openstaan voor harmonisatie van beleid, komt er van efficiencyvoordelen en kwaliteitsverhoging weinig terecht • Te snel resultaten willen zien; een te grote bezuiniging die snel gehaald moet worden leidt tot problemen; de organisatie heeft tijd nodig om de voordelen van de fusie tot uiting te laten komen • Onvoldoende aansluiting van de organisatie bij een of beide colleges • In het bestuurlijk-ambtelijk samenspel in het algemeen en in het dagelijks bestuur van 1Stroom in het bijzonder, zullen de hieruit voortkomende aandachtspunten regelmatig aan de orde komen. • Het niet tijdig realiseren van de vijf k's. Daar komt bij een risico als gevolg van een besluit van het AB van 1Stroom, om gelet op de moeilijke financiële situatie waarin beide gemeenten zitten, een pakket aan besparingsmaatregelen door te voeren in de begroting 1Stroom 2021-2024. In totaal lopen de besparingsmaatregelen op tot ruim € 700.000 in 2024.
Planning	Zowel de uitvoering van de strategische agenda, als het omgaan met de factoren zoals genoemd onder de risico's is een continu proces. En een proces waarin een ieder telkens weer open moet staan voor interne en externe ontwikkelingen en zo weer impulsen aan de ontwikkeling van de organisatie gegeven kunnen worden.
Financiën	De bij de fusie door de gemeenteraden vastgestelde taakstelling voor 1Stroom is verwerkt in de begroting 2022. Voor 2022 is dat een netto besparing van € 600.000. In de meerjarenbegroting 1Stroom 2021-2024 is daar bovenop een besparingspakket doorgevoerd dat oploopt tot € 732.000 in 2024.

% (helemaal) mee eens	Westervoort 2019	Westervoort 2016	Gemeenten <25.000 inwoners (streefwaarde)	Bron
De mate waarin inwoners van mening zijn dat de gemeente doet wat ze zegt	32%	30%	31%	WSGJ

1.4 Wat gaat het ons kosten?

Saldi 2021-2025 programma Bestuur

Nieuwe activiteiten	2021	2022	2023	2024	2025
Autonome financiële ontwikkelingen 2021 e.v.					
ipads raadsleden	0	0	6.615	6.615	6.615
Apparatuur livestream	14.460	3.353	3.424	7.150	7.150
Basisadministratie persoonsgegevens	1.170	1.170	1.170	1.170	1.170
Algemene uitkering (incl. dec-en mrtcirc)	6.500	67.000	197.000	311.000	-95.000
Dividend Alliander	20.000	24.000	24.000	24.000	24.000
Bijdrage 1stroom RID	0	31.000	31.000	31.000	31.000
Bijdrage 1stroom	0	97.000	88.000	143.000	260.000
Rente instellingen/kapitaallasten	239	1.711	1.926	1.926	1.926
Stelpost prijsstijgingen	-56.000	-112.000	-162.000	-162.000	-162.000
Ventilatie en brandscheidingen	0	4.479	4.479	4.479	4.479
Bestuurskrachtonderzoek	0	0	0	0	0
Metropoolregio	-31.600	-31.600	-31.600	-31.600	-31.600
Totaal van de ontwikkelingen	-45.231	86.112	164.013	336.739	47.739
Gevolgen speerpunten:					
Totaal speerpunten					

Bedragen in €

Programma 2 Maatschappij

2.1 Wat willen we bereiken?

Programmadoel

Wij leveren een bijdrage aan een vitale samenleving en een leefbare omgeving waardoor onze inwoners zo zelfstandig mogelijk kunnen leven.

Dit doen wij vanuit de overtuiging dat inwoners van de gemeente Westervoort een betekenisvol en veerkrachtig leven kunnen leiden. Dat we, waar nodig, handvatten aanreiken gericht op zelfredzaamheid, elkaar ondersteunen en participatie. De leefwereld en omgeving van inwoners staat hierbij centraal, zodat we - waar nodig - de juiste en passende ondersteuning bieden.

Toelichting

Samen zetten we ons in voor een inclusieve samenleving. Iedereen draagt bij en iedereen kan deelnemen. Jong, oud, man, vrouw, met of zonder beperking en met verschillende culturen en achtergronden. Je draagt bij naar eigen kunnen en krijgt hulp waar nodig. Zo hoort iedereen erbij, ben je nuttig en krijg je waardering. Dit vergroot het welzijn en de gezondheid van mensen. De kracht van de samenleving en de mogelijkheden van inwoners zijn het uitgangspunt. Inwoners worden actief betrokken bij het zoeken naar oplossingen die passend zijn. Wanneer nodig helpen wij door deze mogelijkheden te vergroten met de inzet van passende zorg en ondersteuning.

Voor kwetsbare inwoners die niet zelf de regie over hun leven kunnen voeren en ook niet volwaardig aan de samenleving kunnen deelnemen zoeken wij samen met hen naar op maat gemaakte oplossingen. Deze bestaan uit voorliggende voorzieningen en uit zo nodig specialistische zorg. Vanuit de transformatie is de inzet om juist deze voorliggende voorzieningen te versterken en optimaal te benutten. De kwetsbare inwoner kan hierdoor zo prettig en zinvol mogelijk leven.

De basisvoorzieningen worden gevormd door mogelijkheden voor sport, recreatie, kunst, cultuur, educatie, onderwijs en gezondheidszorg. Voor alle inwoners van Westervoort dragen deze voorzieningen voor een belangrijk deel bij aan zinvolle vrijetijdsbesteding, ontplooiing, ontwikkeling en positieve gezondheid. De basisvoorzieningen maken ook mogelijk dat de inwoners zelfstandig de regie over het eigen leven kunnen voeren en deel kunnen nemen aan de samenleving. Goede basisvoorzieningen moeten ook voorkomen dat zo min mogelijk een beroep gedaan wordt op maatwerkvoorzieningen. Ondanks alle financiële problemen zal zo goed mogelijk worden geprobeerd de basisvoorzieningen in stand te houden en, waar mogelijk, te versterken waardoor het goed en prettig leven is in Westervoort.

Hoofddoelen

Daarom zetten we in op:

- De basis op orde
- Meedoen naar vermogen
- Zelfredzaamheid naar vermogen

Externe ontwikkelingen

In de externe ontwikkelingen wordt beschreven welke ontwikkelingen we zien en welke invloed deze ontwikkelingen mogelijk hebben op de samenleving in Westervoort.

Toekomstvisie en transformatie agenda Samen Sterk

In 2020 is de toekomstvisie en transformatie agenda vastgesteld. In het document Samen Sterk zijn acties opgenomen die handen en voeten geven aan de activiteiten die worden ondernomen om een bijdrage te leveren aan de inclusieve samenleving. Door de decentralisaties is meer lokaal maatwerk mogelijk. Samen met de lokale samenleving zoeken we naar andere, betaalbare oplossingen om binnen de gestelde financiële kaders diensten te bieden. Tegelijkertijd zijn we door de sturing vanuit het landelijke beleid als overheid soms gebonden aan regels en budgetten die tegengesteld werken aan de uitdaging die voor ons ligt. Het abonnementstarief binnen de WMO bijvoorbeeld, helpt niet in het stimuleren van de zelfredzaamheid en de vele verwijzers binnen de

Jeugdwet maken grip op de toegekende zorg lastig. In 2021 wordt volop gewerkt aan de acties die zijn beschreven. De verwachting is dat deze acties in 2022 zullen worden voortgezet. Om het belang hiervan te benadrukken zullen de speerpunten van het nieuwe beleid in 2022 hieraan gewijd zijn.

Corona

Ondanks alle onzekerheden die Corona met zich mee bracht bleken de maatschappelijke instellingen en verenigingen een sterke “fundering” van de samenleving tijdens de Lock down. Hier kunnen we trots op zijn. Door de coronamaatregelen werd de fysieke hulpverlening tot een minimum beperkt. De lichamelijke verzorging en huishoudelijke ondersteuning gingen zoveel mogelijk door, maar voor de andere vormen van begeleiding, coaching en ondersteuning werden andere oplossingen gevonden, zoals: telefonisch contact, beeldbellen, inzetten en gebruikmaken van bestaande hulpverleningssites, Whatsappen, wandel coaching, dagbesteding op afstand, in plaats van dagbesteding op locatie, huisbezoeken afleggen en het inzetten van vrijwilligers via (). Deze creatieve manieren van ondersteuning willen we graag vast houden en in de toekomst verder gebruiken. Dit doen we door in overleg de samenwerking en dialoog tussen inwoners en deze partijen te stimuleren, te faciliteren en initiatieven te ondersteunen. Wij verleggen steeds meer de focus van professionele zorg naar voorliggende algemene voorzieningen.

Op dit moment is nog niet aan te geven welke gevolgen Corona heeft voor de inzet van zorg en ondersteuning zal hebben. De verwachting is dat zich veel problemen gaan voordoen als de samenleving weer open gaat. Het kan dus zo zijn dat we een beroep gaan doen op de compensatie gelden die wij hiervoor ontvangen als gemeente.

Ook op de arbeidsmarkt zien we de invloed van Corona terug. Beroepen waar het eind 2020 lastig is om werk in te vinden zijn onder andere administratief-financiële beroepen (zoals administratief medewerkers), beroepen in de cultuursector (zoals bibliotheekmedewerkers) en beroepen in de dienstverlening, evenementen en reizen (zoals horecamedewerkers). Het aantal jongeren was hierin naar verhouding oververtegenwoordigd. Zij verloren aan het begin van de coronacrisis vaker hun baan dan de oudere leeftijdsgroepen. Het aantal nieuwe WW-uitkeringen van jongeren in de periode maart tot en met augustus is in Midden-Gelderland 2,5 keer hoger in 2020 dan in 2019. Dit komt door twee factoren die elkaar versterkten. Zo zijn de horeca en de detailhandel twee snel en sterk getroffen sectoren, waarin relatief veel jongeren werken.

Tegelijkertijd zijn er ook nog kansrijke beroepen waar meer vraag dan aanbod is, zoals hogere ICT-beroepen (zoals softwareontwikkelaars en netwerkspecialisten), zorgberoepen (zoals verpleegkundigen en verzorgenden IG), veel technische beroepen (zoals elektriciens, machinemonteurs en elektrotechnisch ingenieurs), maar bijvoorbeeld ook vrachtwagenchauffeurs. Wat voor de langere termijn belangrijk is, is dat de coronacrisis bestaande ontwikkelingen op de arbeidsmarkt een impuls geeft. Bedrijven reorganiseren om productiever te worden en voeren robotisering en automatisering versneld in. Ook thuiswerken zal veel vaker voorkomen om kosten van reizen en kantoorhuur te besparen.

Beschermd wonen

Er zijn afspraken gemaakt tussen VNG en het Ministerie van VWS over de decentralisatie van beschermd wonen van de centrumgemeenten naar alle gemeenten. De ontwikkeling van het objectieve verdeelmodel zal in 10 jaar tijd verlopen van historisch verdeeld over de centrumgemeenten naar objectief verdeeld over alle gemeenten. De invoeringsdatum is verschoven van 1 januari 2022 naar 1 januari 2023. Gemeenten zijn verplicht om gedurende het ingroeipad van 10 jaar regionaal samen te werken. Het is nog niet duidelijk of de Maatschappelijke opvang op termijn ook wordt gedecentraliseerd naar alle gemeenten. Voorlopig blijft de gemeente Arnhem de centrumgemeente voor dit onderdeel.

Wijziging woonplaatsbeginsel Jeugdwet 2022

Per 1 januari 2022 wordt het nieuwe woonplaatsbeginsel Jeugdwet van kracht. De wetswijziging moet de uitvoering van het woonplaatsbeginsel makkelijker en eenduidiger maken. Ook moeten de administratieve lasten erdoor verminderen. Tot 2022 was het niet altijd snel duidelijk

welke gemeente verantwoordelijk is tijdens een lopend hulpverleningstraject. Tijdens een hulpverleningstraject zijn er soms meerdere mutaties in de woonplaats van een kind.

De aanpassing van het woonplaatsbeginsel houdt in dat wordt aangesloten bij de inschrijving van de jeugdige zelf in de Basisregistratie Personen (BRP). Hierbij worden de volgende 2 situaties onderscheiden:

- Jeugdhulp zonder verblijf: de gemeente waar de jeugdige volgens het BRP staat ingeschreven is verantwoordelijk
- Jeugdhulp met verblijf: de gemeente waar de jeugdige volgens het BRP stond ingeschreven voorafgaand aan de verhuizing naar de verblijfsplek is en blijft verantwoordelijk.

Dit moet leiden tot meer duidelijkheid en lagere uitvoeringslasten. Daarnaast sluit het nieuwe woonplaatsbeginsel beter aan bij de uitgangspunten van de Jeugdwet. De oorspronkelijke gemeente blijft verantwoordelijk voor een jeugdige waardoor die gemeente gestimuleerd wordt om te investeren in preventie. Deze wijziging van het woonplaatsbeginsel betekent dat, vanaf datum inwerkingtreding van de Wet wijziging woonplaatsbeginsel de nieuwe instroom beoordeeld dient te worden aan de hand van bovenstaand nieuwe woonplaatsbeginsel. Ook de migratiegroep, de zittende populatie van jeugdigen die nu en op datum inwerkingtreding van de wet jeugdhulp ontvangen uit hoofde van de Jeugdwet, valt onder de Wet wijziging woonplaatsbeginsel. Deze groep moet dus opnieuw beoordeeld worden. In de loop van 2021 zal duidelijk worden of en op welke wijze dit in financiële zin gevolgen heeft voor onze gemeente.

Ontwikkeling tarieven Jeugdbescherming en Jeugdreclassering

In het rapport 'Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd' van de Inspectie Gezondheidszorg en jeugd (november 2019) komen veel problemen in de organisatie en uitvoering van de jeugdbescherming naar voren. Die worden ook in Gelderland herkend. De organisaties die met veiligheid en bescherming te maken hebben en de jeugdhulpregio's in Gelderland (G7) hebben met elkaar een agenda opgesteld met concrete actiepunten, om de bescherming van jeugdigen te verbeteren: de Gelderse Verbeteragenda Jeugdbescherming (GVJB). Het is de bedoeling om per ingang van 1 januari 2022 uniforme producten, tarieven en contracten te hebben gerealiseerd met daarbij gedeelde afspraken over processen, aanpak en samenwerking. De besluitvorming hierover dient voor 1 juli 2021 te worden afgerond. Dit heeft gevolgen voor de uitgaven vanaf 2022. We kunnen nu nog niet aangeven hoe groot deze gevolgen zullen zijn op de totale uitgaven voor jeugdzorg in 2022.

Ontwikkeling tarieven Groepsbegeleiding WMO

Op regionale schaal van MGR / InkoopSDCG vindt momenteel discussie plaats over de hoogte van de tarieven Groepsbegeleiding WMO. Naar aanleiding van die discussie kan het zijn dat de tarieven in de loop van 2021 voor dit product verhoogd worden. De besluitvorming hierover wordt verwacht in het tweede kwartaal van 2021. In die besluitvorming zal ook bepaald worden wanneer de eventuele tariefsverhoging ingaat (in loop van 2021). Deze tariefsverhoging voor Groepsbegeleiding WMO zal er toe leiden dat de voorgestelde bezuinigingen op WMO maatwerkvoorzieningen in het herstelplan minder hoog zullen zijn dan in het plan is aangegeven.

Nieuwe wet inburgering

Per 1 januari 2022 treedt de nieuwe Wet Inburgering in werking. Deze nieuwe wet betekent een taakverzwaring voor de gemeente ten opzichte van de taken onder het huidige stelsel. In het huidige stelsel is de gemeente verantwoordelijk voor het regelen van huisvesting, werk & inkomen en maatschappelijke begeleiding. Waar nodig regelt zij extra ondersteuning in het voorliggende veld of in de reguliere zorg. Onder de nieuwe wet krijgt de gemeente er taken bij. De gemeente wordt verantwoordelijk voor de gehele keten van brede intake en opstellen participatieplan (PIP), aanbod leerroutes tot en met het behalen van de inburgering en handhaving wanneer nodig. Daarnaast dient de gemeente statushouders zes maanden financieel te ontzorgen door betaling van aantal vaste lasten uit de uitkering met daarnaast ondersteuning naar financiële zelfredzaamheid.

Doelgroepenvervoer

De kosten in het doelgroepenvervoer laten de laatste jaren een stijging zien. Daarom heeft het college ingestemd met het verder uitwerken van het Plan van aanpak maatregelen doelgroepenvervoer. Daarin zijn een aantal maatregelen opgenomen die voor besluitvorming voorliggen aan de raad, zoals de wijzigingen in de Verordening Maatschappelijke ondersteuning (juni 2021) en Verordening Leerlingenvervoer (november 2021). De verwachte financiële gevolgen van alle maatregelen zijn reeds meegenomen in het Herstelplan. Mochten maatregelen niet doorgevoerd kunnen worden dan heeft dit direct consequenties voor de verwachte kosten van het doelgroepenvervoer. In de begroting is voor de komende jaren geen rekening gehouden met de door de BVO DRAN verwachte volumestijging. Voor 2021 wordt verwacht dat de kosten door corona binnen de begroting zullen vallen. In 2022 verwachten wij een klein tekort. Wat in 2023 en 2024 mogelijk verder zal oplopen. De kostenstijging komt door mogelijke volumegroei, stijging kosten van het vervoer en de afbouw van de bijdrage van de provincie.

2.2 Autonome financiële ontwikkelingen

In de autonome ontwikkelingen wordt beschreven voor welke ontwikkelingen in Westervoort op dit moment, al of niet verwacht, extra geld nodig is of extra geld voor beschikbaar is gekomen.

Inzet Covid middelen Culturele Infrastructuur 2021

Covid-19 heeft behoorlijk invloed gehad op de culturele sector in Gelderland en nog steeds ligt de sector nagenoeg stil. Aan regio 025 in Gelderland (de gemeenten Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar) is gevraagd om in beeld te brengen wat de gevolgen zijn van covid-19 en hoe kan worden ingezet op duurzaam herstel van de sector: het Transformatievoorstel Cultuurregio 025. In het Transformatievoorstel worden voorstellen gedaan hoe de sector kan herstellen, maar ook kan transformeren. Dit voorstel is onderdeel van het uitvoeringsplan van de Groene Metropool opgave: Ontspannen regio via Speerpunt; versterken regionaal Culturaanbod. De, door het rijk beschikbaar gestelde, Covid-19 middelen zijn bedoeld ter compensatie en ondersteuning van de lokale culturele infrastructuur. De minister merkt daar wel bij op dat ze er op vertrouwd dat de gemeente deze extra middelen daadwerkelijk voor dit doel zullen inzetten. De door het rijk beschikbaar gestelde Covid-middelen zetten we in, in lijn met het Transformatievoorstel Cultuurregio 025:

- een deel van de middelen wordt ingezet om de lokale culturele infrastructuur te ondersteunen;
- een deel van de middelen wordt ingezet om de sector te helpen transformeren.

Op dit moment is nog niet bekend hoe de provincie gaat besluiten: inhoudelijk en financieel. De verwachting is dat daar voor de zomer meer duidelijkheid over komt. Vooruitlopend hierop grijpen we de mogelijkheid aan om alvast naar de toekomst te kijken en in het licht van het Transformatievoorstel stappen te zetten.

Om de lokale culturele infrastructuur te ondersteunen en waar dat kan te helpen transformeren is extra inzet in coördinatie nodig.

- Het transformeren van de sector betekent inzet op innovatie en op nieuwe manieren van produceren en presenteren (ondersteunen van opzetten streamingsdiensten, digitaliseren en inventariseren grotere oefenruimtes). We bouwen hierbij voort op de ervaringen die Duiven eerder heeft opgedaan in bijvoorbeeld het project Circado, waarbij op een vernieuwende en verbindende manier werd samengewerkt tussen (culturele) organisaties en verenigingen. En zetten de combinatiefunctionaris cultuur extra in om de verbindingen te leggen met het regionale steunpunt Amateurkunst. Urenuitbreiding van de combinatiefunctionaris cultuur is daarbij van belang.
- Samenwerkingsverbanden stimuleren met als doel het bedrijfsmatig en organisatorisch versterken van de lokale infrastructuur. We stimuleren samenwerking tussen bijvoorbeeld het Liemers museum en andere musea in de regio op de regionale thema's water, Romeinse limes en vrijheid.
- Ondersteuning samenwerking kunstvakonderwijs. Het LiemersLab is een samenwerking tussen Hogeschool Arnhem Nijmegen, Rijn IJssel College en Graafschap College. Hier werken studenten van sociaal- maatschappelijke culturele studies aan Liemerse projecten waar

cultuur als middel wordt ingezet voor sociaal-maatschappelijke vraagstukken. We zetten in op verbinding tussen het Liemers Lab, basis- en voortgezet cultuuronderwijs en cultuur- en erfgoed initiatieven.

Afgelopen jaar hebben we vanuit de beschikbare Corona-gelden verenigingen waar nodig ondersteund in hun exploitatie. Ook voor de komende periode gaan we kritisch kijken naar wat er nodig is.

De regeling TONK (tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten)

In verband met de Coronacrisis hebben een aantal inwoners moeite met het betalen van de vaste lasten vanwege een behoorlijke terugval in hun inkomen. Om deze mensen tegemoet te komen is van overheidswege de regeling TONK bedacht. Deze regeling is van kracht vanaf 1 januari 2021 tot en met 30 juni 2021.

De TONK-middelen worden via het gemeentefonds uitgekeerd aan gemeenten. Individuele gemeenten hoeven zich naar het rijk dan ook niet apart te verantwoorden over de TONK-middelen. Er is geen sprake van een (nieuwe) regelgeving, maar van een tijdelijke uitbreiding van de bijzondere bijstand. Gemeenten kunnen betalingen voor TONK op dezelfde wijze registreren als nu het geval is bij bijzondere bijstand. Rijk en gemeenten monitoren door regelmatig overleg en via beschikbaar komende gegevens vanuit het CBS en de Divosa benchmark hoe de implementatie en de uitvoering verloopt. Op basis daarvan kan het beschikbaar gestelde budget voor de TONK worden bijgesteld. Van dit bedrag moeten zowel de uitvoeringskosten als de feitelijke tegemoetkoming aan de betrokken inwoners worden betaald.

Iedere gemeente is dringend verzocht beleidsregels voor de TONK op te stellen, waarbij gemeenten een behoorlijke mate van beleidsvrijheid hebben. Op 9 maart 2021 zijn de beleidsregels TONK in het college van Westervoort vastgesteld. Voorlopig beschikbaar gesteld bedrag voor Westervoort: € 123.000. In de maartbrief is 1/3 gedeelte in 2021 beschikbaar gesteld (€ 41.000). voor het resterende 2/3 deel wordt bezien of de verdeelsleutel de juiste is.

TOZO

voor het jaar 2021 krijgt de gemeente, net zoals in het jaar 2020, weer een specifieke uitkering Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers (TOZO), in de vorm van bevoorschotting. De regeling heeft tot doel zelfstandigen, die als gevolg van de coronacrisis, in financiële problemen zijn geraakt, tijdelijk te ondersteunen en hen in staat te stellen na de coronacrisis het bedrijf weer voort te zetten. Uitvoering van deze regeling vindt plaats bij de Regionale Sociale Dienst. Verantwoording naar het Rijk vindt achteraf plaats via SiSa bij de jaarrekening. Het juiste bedrag wordt vastgesteld en de eventueel teveel ontvangen voorschotten worden teruggevorderd. Voor 2020 zijn er ruim voldoende voorschotten ontvangen. Na vaststelling zal dit moeten worden terugbetaald.

Schuldhulpverlening aan ondernemer

Over de verplichting van gemeenten om schuldhulpverlening te bieden aan ondernemers is lange tijd onduidelijkheid geweest. Vanuit de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening (WGS) bieden gemeenten ondersteuning aan natuurlijke personen die hun schulden niet langer zelf kunnen betalen. Echter zijn ondernemers ook natuurlijke personen en vallen daarmee onder het bereik van de WGS binnen de gemeente waarin zij woonachtig zijn. In de aangenomen wetswijziging van de WGS per 2021 is de onduidelijkheid weggenomen door de toelichting op de 'brede toegang tot schuldhulpverlening, ook voor zelfstandigen'. De coronacrisis heeft de financiële situatie voor veel ondernemers verslechterd, ondanks tijdelijke steunregelingen zoals de Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandig Ondernemers (TOZO). Dit maakt passende ondersteuning voor deze groep van nog groter belang. Begin 2021 is in samenwerking met de gemeenten Duiven, Zevenaar en de Regionale Sociale Dienst 'de Liemers' (RSD) de afspraak gemaakt om schuldhulpverlening aan ondernemers te gaan vormgeven vanuit RSD.

Waarom de RSD?

De RSD voert voor het Bijstandsbesluit Zelfstandigen uit voor de deelnemende gemeenten. Daarnaast is de RSD uitvoerder van de tijdens de coronacrisis speciaal voor ondernemers in

het leven geroepen TOZO. De ondernemers weten de RSD te vinden en binnen de RSD is de noodzakelijke kennis voorhanden om een ondernemers te helpen met financiële problemen. De RSD heeft als netwerkorganisatie intensieve contacten met o.a. lokale MKB afdelingen, ondernemersvereniging Lindus, het ondernemersportaal etc. Contacten zijn eenvoudig te leggen.

Voor Westervoort worden de uitvoeringskosten voor 2021 geraamd op € 17.236. Via de decembercirculaire zijn er incidentele middelen vanuit het rijk ten behoeve van schulden als gevolg van corona beschikbaar gesteld. In 2021 gaat het om een bedrag van € 19.000. Voorstel is om een bedrag van € 17.500 van deze rijksmiddelen in te zetten voor de uitvoering van schuldhelpverlening aan ondernemers. Schuldhelpverlening aan ondernemers is op grond van de WGS een wettelijke taak. Om deze structurele taak op een goede wijze te kunnen blijven uitvoeren (ook na de Coronacrisis) zijn financiële middelen noodzakelijk. Voorgesteld wordt om voor 2022 en volgende jaren een bedrag van € 17.500 beschikbaar te stellen.

Vergoeding kosten huisvesting Mikado

In April van 2021 zullen de activiteiten van de sociale supermarkt verhuizen van De Flierefluiter naar De Nieuwhof. Dit omdat het terrein van De Flierefluiter ontwikkeld zal worden voor woningbouw. Stichting Mikado is hoofdgebruiker van deze locatie. De Flierefluiter is om niet ter beschikking gesteld aan Mikado. In het kader van transparantie zal voor De Nieuwhof echter een huisvestingsvergoeding moeten worden betaald. De gemeente zal hier vanuit het sociaal domein aan bijdragen. Dit betreft een bedrag van € 12.000. Dit bedrag is op de post van huurinkomsten elders in de begroting weer terug te vinden.

Deelname Cultuurpact 2021 tot en met 2024

De provincie Gelderland is voornemens de Cultuur- en Erfgoedpact regeling te continueren voor de periode 2021 tot en met 2024 en verwacht daarbij een co-financieringsbijdrage van de gemeente. De co-financieringsregeling van het huidige pact is 50% gemeente en 50% provincie. Hoe de co-financieringsregeling voor de komende pact-periode eruit ziet is nog niet bekend. Op het budget 6125-443800 is vanaf 2021 € 6.000 voor 3 jaar opgevoerd voor het Cultuur- en Erfgoedpact met als benaming Deelname cultuurpact. Het Cultuur- en Erfgoedpact heeft een looptijd van 4 jaar: daarom moet voor het jaar 2024 € 6.000 bijgeraamd worden.

Herstel/restauratie muurschildering Chris Biddle Westervoort

In de Raadsvergadering van 1 juli 2019 is een motie aangenomen waarbij budget beschikbaar is gesteld van € 15.000 om materialen die nodig zijn voor het maken van de muurschildering, te financieren. In de voorjaarsnota 2020 Westervoort (p. 88) is besloten 2 amendementen uit de voorjaarsnota 2019 niet uit te voeren, het bedrag van € 15.000 beschikbaar gesteld voor herstel van het tunneltje van Biddle werd hierbij afgeraamd. In de beschrijving wordt aangegeven 'dat het niet uitvoeren van het amendement voorjaarsnota 2019 incidenteel € 10.000 oplevert'.

Middels dit voorstel doen we het verzoek om het bedrag van € 10.000 opnieuw beschikbaar te stellen voor herstel van de muurschildering. Momenteel worden de voorbereidingen getroffen om de muurschildering te restaureren. Er is contact met ProRail, de onderhoudswerkzaamheden van het viaduct zijn naar voren geschoven en gaan dit jaar plaatsvinden. De Stichting Stimulatie Cultureel Westervoort is bezig met het maken van een projectplan en spant zich in om extra financiering voor de muurschildering bij elkaar te krijgen in de vorm van subsidies en sponsoring. Er wordt samengewerkt met een lokale kunstenaar die de werkzaamheden kan gaan uitvoeren en het gedachtengoed van Biddle goed kan reproduceren. De gedachte is om te starten met uitvoering van de restauratie zodra ProRail klaar is met de werkzaamheden (najaar 2021).

Jeugd aan zet wintereditie

Dit betreft een eenmalige bijdrage van € 10.000 vanuit het Rijk om jongeren in de corona-periode extra te ondersteunen. De middelen zullen worden ingezet voor een graffiti-project.

Handhaving kwaliteit kinderopvang

De onderzoeken naar de kwaliteit van de kinderopvang in de gemeente Westervoort worden uitgevoerd door VGGM op basis van een dienstverleningsovereenkomst. Eind 2020 heeft er bij

VGGM een verhoging van het uurtarief plaatsgevonden, van € 95,30 naar € 107,50 per uur vanaf 2021. Hierdoor stijgen de kosten voor de gemeente Westervoort. Om die reden is structureel bijramen noodzakelijk. Voor 2021 gaat dit om een bedrag van € 6.000, voor 2022 en verder € 12.000. De meerkosten kunnen worden gedekt uit de stelpost prijsstijgingen. Zie hiervoor programma 1.

Kinderopvang

Uit het budget Peuterspeelzalen worden de subsidies reguliere kinderopvang betaald. Door de kinderopvangorganisaties wordt voor deze subsidie een aanvraag gedaan op basis van de Subsidieverordening peuteropvang gemeente Westervoort 2020. Het blijkt nu dat het niet is toegestaan om de reguliere peuteropvang te bekostigen uit de middelen voor het onderwijs achterstanden beleid (OAB) die we van het Rijk ontvangen.

Daarnaast blijkt nu dat de uitgaven voor kinderopvang in verband met een sociaal medische indicatie niet kunnen vallen onder de OAB-middelen. Dit was destijds voorgesteld in de voorjaarsnota 2019 voor een bedrag van € 25.000, maar moet dus nu teruggedraaid worden.

Voor 2021 is er een budget van slechts € 29.575, terwijl de hoogte van de subsidies voor dit jaar € 82.231 bedraagt. Om die reden is bijramen van € 53.000 structureel noodzakelijk.

Essentaksterfte

In 2020 is er onderzoek gedaan naar de Essentaksterfte in Westervoort. Ruim 45% van de essen (totaal ca.800 stuks) is aangetast met de ziekte. Ruim 17% heeft een matige kwaliteit en 6 % heeft een toekomstverwachting van minder dan 5 jaar. Geadviseerd wordt om op korte termijn 18 bomen te rooien uit veiligheidsoogpunt en daarnaast enkele stobben te verwijderen. Daarnaast is er bij 30% van de bomen aanvullende snoeiwerkzaamheden nodig en jaarlijkse controle van de essen noodzakelijk om de veiligheid te waarborgen. Voor extra onderhoud en controle is eenmalig € 6.000 nodig. Voor herplant incl. herstel onderbeplanting is eenmalig € 10.000 nodig. De kapitaallasten hiervoor bedragen € 533 per jaar.

Groenrenovaties

Grootschalige groenrenovaties in wijken zijn de afgelopen jaren uitgesteld in afwachting van IBOR. Om op kleine schaal toch ad-hoc zaken op te kunnen pakken die niet uitgesteld kunnen worden is incidenteel € 10.000 euro nodig. De kapitaallasten bedragen € 533 per jaar.

Exotenbestrijding

Het bestrijden van de exoten is een wettelijke taak. Voor de bestrijding is een meerjarenplan, 'plan van aanpak invasieve soorten' opgesteld. Hierover is de gemeenteraad middels een kennisgeving geïnformeerd. Om de locaties klein te houden is het belangrijk de bestrijding niet uit te stellen. Voor het eerste jaar is eenmalig € 48.000 nodig. Daarnaast is van 2022 t/m 2026 jaarlijks, structureel € 17.850 nodig.

Ontvangen rente / kapitaallasten

De te ontvangen rente van aan instellingen verstrekte leningen was te laag geraamd. Structureel wordt deze ommissie aangepast. De aanpassingen zijn verdeeld over de drie programma's. Voor de aansluiting met de raming van de activastaat zijn daarnaast enkele kleine aanpassingen gedaan.

Uitstel vervanging kunstgrasvelden

Door de vervanging van de kunstgrasvelden uit te stellen wordt gedurende een aantal jaren een besparing op de reeds geraamde afschrijvingslasten gerealiseerd. Voor elk jaar later dat de vervanging plaats heeft bedraagt de besparing € 72.250 (= incidenteel voordeel in dat begrotingsjaar). In de jaren 2022-2024 treedt een jaarlijks incidenteel voordeel van € 72.250 op.

Beheerplannen groen

Momenteel werken we aan Integraal Beleid Openbare Ruimte (IBOR). Naar verwachting wordt dit eind 2021 of begin 2022 door de gemeenteraad vastgesteld. Vanuit het IBOR beleid moet per discipline een beheerplan worden opgesteld waarin we uitgangspunten vanuit het beleid uitwerken

naar beheer uitgangspunten en maatregelen. Het beheerplan riolering wordt uit het watertakenplan betaald. Voor andere disciplines vragen we budget. De kosten voor de beheerplannen groen ramen wij voor 2021 op eenmalig € 10.000.

2.3 Wat gaan we daarvoor doen?

Speerpunten

Naast al ingezet beleid worden speerpunten beschreven. Dit betreft onderwerpen waar extra aandacht of inzet voor wordt gevraagd.

- Hoofddoel: De basis op orde

2.1	Acties opgave Samen Sterk
Doel	Uitvoering geven aan de, in Samen Sterk opgenomen, transformatie agenda.
toelichting	Met het vaststellen van de notitie Samen Sterk is ook de transformatie-agenda voor de jaren 2021 en 2022 vastgesteld. Welke acties gaan we in deze jaren in gang zetten en afronden is daarmee door de gemeenteraad vastgesteld. Het college streeft ernaar met deze agenda grip te krijgen op het sociaal domein en de uitgaven in dat domein en wil door de onderverdeling in drie ontwikkellijnen (innovatie, preventie en inkoop en regie) werken aan verbeteringen. De acties die opgenomen zijn in Samen Sterk vallen onder dit speerpunt. Conform de afspraken die met de raad gemaakt zijn wordt de raad regelmatig bijgepraat en geïnformeerd over de voortgang.
Risico's	Wijzigingen in Rijksbeleid zijn een risico. Doelen kunnen soms alleen bereikt worden door investeringen te doen terwijl de opbrengst niet altijd vooraf is vast te stellen.
Planning	Begin 2021 is gestart met het oppakken van de acties. We streven ernaar de acties afgerond te hebben in de loop van 2022.
Financiën	Zoals in Samen Sterk is opgenomen, is meer grip en beheersing van de uitgaven één van de doelstellingen. We sturen daarom op acties die het volgende opleveren: 1 betere zorg en dienstverlening 2 preventieve voorzieningen 3 beperkingen van de uitgaven
Participatie	Bij het vormgeven van de acties in dit speerpunt worden inwoners gevraagd input te leveren op, voor hen, relevant onderwerpen. De participatieraad wordt eveneens meegenomen in de vormgeving van dit speerpunt.

Onderstaande indicatoren zijn overgenomen uit het document Samen Sterk. Dit zijn de indicatoren waar op gerapporteerd zal worden in de P&C cyclus en de kwartaalrapportages. Het betreft de indicatoren die horen bij de acties die beschreven staan in Samen Sterk en hun streefwaarden.

Indicator	Waar te vinden?	Hoe vaak?	startwaarde	Streefwaarde
Aantal uren huishoudelijke ondersteuning per inwoner	Central Station (CS)	1 x per jaar	2019: 3,07 uur	2,5 uur gemiddeld
Tevredenheid over huishoudelijke ondersteuning	Client ervaringsonderzoek	1 x per jaar	2019: 86%	85%
Aantal maatwerkvoorzieningen dagbesteding	CS	Per kwartaal	Stand 31-12-19: 59	Daling van 5% aantal voorzieningen WMO

Gebruik doelgroepenvervoer dagbesteding	Rapportages BVO DRAN/CS	1 x per jaar	Stand 31-12-19: 43	Daling van 3% aantal cliënten
Gebruik voorliggende voorzieningen dagbesteding binnen eigen gemeente	Aanbieders en welzijnsstichting CS	1 x per jaar	2021	Toename van 5% aantal cliënten
Aantal individuele voorzieningen jeugdhulp		Per kwartaal	Stand 31-12-19: 641	Daling van 3% aantal voorzieningen
Aantal contacten SOJGGZ	Rapportage SOJGGZ	1 x per jaar	2021	Blijft gelijk
Aantal voorliggende voorzieningen (op basis van subsidies)	Jaarlijkse rapportage aanbieders voorliggende voorzieningen	1 x per jaar	2021	Toename aantal cliënten
Aantal ingezette ervaringsdeskundigen	Jaarlijkse rapportage aanbieders	1 x per jaar	2021	Toename
Gebruik dagbesteding ouderen vanaf 67 jaar	CS	1 x per jaar	Stand op 31-12-19: 33	Daling van 10% aantal voorzieningen
Eenzaamheidsscore	Waarstaatjegemeente.nl	1 x per jaar	2016: 43,8%	verbetering
Gebruik terrein gebonden verblijf	CS	1 x jaar	Aantal voorzi. in 2019: 6	Daling van 15% aantal voorzieningen
Verblijfsduur terrein gebonden verblijf	CS	1 x per jaar	2019: 389 dagen	verkorting
Aantal begeleidingstrajecten aanleren opvoedingsvaardigheden bij ouders	Rapportage aanbieders	1 x per jaar	2021	Toename aantal trajecten
Aantal leerlingen met risico op onderwijsachterstand	Waarstaatjegemeente.nl	1 x per jaar	2017: 15%	Daling naar 10%
Aantal plaatsen VVE	Subsidiebeschikkingen	1 x per jaar	2020: 30	Blijft gelijk
Looptijd inzet individuele voorzieningen	CS	1 x per jaar	2021	Daling van 3% gemiddelde looptijd
Score kwaliteit van zorg	Client ervaringsonderzoek	1 x per jaar	2019: 74%	Tevredenheid 75%

Score kwaliteit van de hulpverleners	Client ervaringsonderzoek	1 x per jaar	2019: 83%	Tevredenheid blijft gelijk
Tijdigheid berichtenverkeer	CS	1 x per jaar	2021	95% van berichten is tijdig

- Hoofddoel: Meedoen naar vermogen

2.2	Bestuursopdracht Regionale Sociale Dienst (RSD) 2022-2023
Doel	Met de bestuursopdracht willen we investeren in onze inwoners. Dit omdat we het belangrijk vinden en omdat het nodig is. We willen onze inwoners naar werk brengen en als dit niet mogelijk is anderszins laten participeren in de Liemerse samenleving.
Toelichting	De gemeenteraden van Duiven, Westervoort en Zevenaar hebben de RSD in 2018 een opdracht gegeven om meer mensen naar werk te laten uitstromen, meer doelgroepen te bedienen en te sturen op vooraf geformuleerde doelstellingen. Deze opdracht loopt van 1 januari 2019 tot 1 juli 2021. Nu de huidige opdracht ten einde loopt, is er in de raadsvergadering van 22 juni 2021 een bestuursopdracht aan uw raad voorgelegd. <i>Waarom een bestuursopdracht?</i> • Met de bestuursopdracht willen we investeren in onze inwoners. Dit omdat we het belangrijk vinden en omdat het nodig is. We willen onze inwoners naar werk brengen en als dit niet mogelijk is anderszins laten participeren in de Liemerse samenleving. Meedoen verhoogt het welbevinden van inwoners en geeft eigenwaarde en zelfvertrouwen. • We willen mensen perspectief bieden en voorkomen dat mensen in een slechte maatschappelijke positie terecht komen. De huidige economische omstandigheden (Covid-19 crisis) vraagt dit ook van ons. We willen investeren in de RSD zodat de organisatie in staat is om deze maatschappelijke opgave te verwezenlijken. Naast de maatschappelijke effecten levert het ook geld op. We verstrekken immers minder uitkeringen. En we constateren uit de evaluatie Businesscase dat deze aanpak werkt. • We gaan de bestuursopdracht aan voor de duur van 2,5 jaar, maken hierover prestatieafspraken, evalueren en sturen, indien nodig, tussentijds bij. <i>Bestuursopdracht voor de RSD</i> Bij het opstellen van de bestuursopdracht is uitgegaan van de bevindingen en aanbevelingen uit de evaluatie, klanttevredenheidsonderzoeken en de huidige economische omstandigheden. De opdracht die we de RSD mee willen geven voor de komende jaren is het voortzetten van de huidige opdracht, met een extra focus. • Blijf de focus leggen op mensen met perspectief op werk. • Geef extra aandacht aan mensen met een migratieachtergrond, • mensen met een arbeidsbeperking en aan jongeren tot 27 jaar. • Geef de begeleiding van zorgklanten (trede 1 en 2a) een structureel karakter. • Focus bij de besteding van de extra middelen van Rijk en provincie op de uitvoering en de resultaten voor de Liemerse inwoners. Investeer hiervoor in de samenwerking binnen de Arbeidsmarktregio Midden-Gelderland. • Benut de verkregen positie als netwerkorganisatie voor de realisering van de bestuurlijke opdracht. • Blijf binnen de financiële kaders.

Risico's	Gedurende de looptijd van de bestaande opdracht is een pandemie uitgebroken. Deze is van grote invloed op de economie en de arbeidsmarkt. Door de maatregelen om Covid-19 in te dammen, zijn veel ondernemers hard geraakt. Het Rijk heeft daarom diverse regelingen opgezet om de ondernemers te ondersteunen. De RSD voert een aantal van deze regelingen uit. De RSD heeft in korte tijd de regeling uitgewerkt naar de uitvoeringspraktijk, zodat ondernemers direct geholpen konden worden. Niemand weet precies hoelang deze Covid-19 crisis nog duurt en welke maatregelen nog nodig zijn. De maatregelen hebben een directe link met een opleving of dip in de economie. Het is daarom moeilijk om te voorspellen wat de arbeidsmarkt en het bijstandbestand in de komende jaren gaan doen.
Planning	1 juli 2021 t/m 31 december 2023: Bestuursopdracht RSD
Financiën	
Participatie:	De Cliëntenraad van de RSD is actief betrokken geweest bij de totstandkoming van deze bestuursopdracht.

- Hoofddoel: Zelfredzaamheid naar vermogen

2.3	Aanpak laaggeletterdheid en de verbinding met het sociaal domein
Doel	Verbinding van de aanpak laaggeletterdheid met de uitvoering van de Participatiewet en schuldhulpverlening
Toelichting	Uit onderzoek blijkt dat 14% van de inwoners van de gemeente Westervoort laaggeletterd is. Dit ligt boven het landelijk gemiddelde van 12% en ruim boven het gemiddelde van 7% in de regio Midden-Gelderland. Laaggeletterdheid gaat niet alleen over lezen, schrijven en rekenen, maar ook over digitale vaardigheden. In het regionaal programma volwasseneneducatie en aanpak laaggeletterdheid 2021-2024 is opgenomen dat we met onze aanpak willen bereiken dat inwoners basisvaardigheden beheersen om beter mee te kunnen doen in de samenleving. We willen vooral meer inzetten op het bereiken van laaggeletterden met Nederlands als moedertaal (NT1), omdat deze doelgroep door schaamte een hogere drempel ervaart om, bijvoorbeeld, een traject te volgen. Door een verbinding te maken met het sociaal domein bereiken we de NT1 doelgroep beter. We willen hiermee beginnen door afspraken te maken over de signalering van laaggeletterdheid door de consultants Werk & Inkomen (RSD), schuldhulpverlening en bijzondere bijstand en over de verwijzing van inwoners naar het educatieaanbod.
Risico's	De bewustwording van laaggeletterdheid en de nut en noodzaak van de aanpak daarvan komt onvoldoende tot stand, waardoor we de doelgroep niet/minder goed bereiken.
Planning	In 2021 zijn we aan de slag gegaan met een plan van aanpak om deze verbinding te leggen. Dit plan willen we vervolgens implementeren in 2022.
Financiën	De uitvoering van dit speerpunt gebeurt budgettair neutraal.
Participatie	We gaan als gemeente, met ondersteuning van Stichting Lezen en Schrijven, aan de slag met de RSD, de collega's van schuldhulpverlening en bijzondere bijstand, maar ook het Liemers Taalhuis waar partijen als de bibliotheek (taalhuiscoördinator), Mikado en ROC Rijn IJssel samenwerken.

2.4 wat gaat het ons kosten?

Saldi 2021-2025 programma Maatschappij

Nieuwe activiteiten	2021	2022	2023	2024	2025
Autonome financiële ontwikkelingen 2021 e.v.					

Nieuwe activiteiten	2021	2022	2023	2024	2025
Inzet covid-middelen voor cultuur	0	0	0	0	0
Tonk	0	0	0	0	0
Tozo	0	0	0	0	0
Schuldhelpverlening	17.500	17.500	17.500	17.500	17.500
Huisvesting Mikado	0	0	0	0	0
Cultuurpact	0	0	0	6.000	0
Muurschildering	10.000	0	0	0	0
Jeugd aan zet	10.000	0	0	0	0
handhaving kwaliteit kinderopvang	6.000	12.000	12.000	12.000	12.000
kinderopvang	53.000	53.000	53.000	53.000	53.000
Essentaksterfte	6.000	533	533	533	533
Groenrenovaties	0	533	533	533	533
Exotenbestrijding	48.000	17.850	17.850	17.850	17.850
Ontvangen rente/ kapitaallasten	-28.005	-27.542	-25.768	-25.768	-25.768
Uitstel vervanging kunstgrasvelden	0	-72.250	-72.250	-72.250	0
Beheerplan groen	10.000	0	0	0	0
Totaal van de ontwikkelingen	132.495	1.624	3.398	9.398	75.648
Gevolgen speerpunten:					
Totaal van de speerpunten/wensen	0	0	0	0	0

Bedragen in €

Programma 3 Omgeving

3.1 Wat willen we bereiken?

Programmadoel

In Westervoort is het goed leven en werken. Wij willen een aantrekkelijke werk- en leefomgeving die toekomstgericht en duurzaam is. We creëren ruimte voor gerichte ontwikkelingen en initiatieven.

Toelichting

We willen de bestaande economische structuur behouden en versterken op zowel de bedrijventerreinen als in de winkelgebieden. Hiermee zijn we in staat te zorgen voor behoud en uitbreiding van de lokale en regionale werkgelegenheid en het voorzieningenniveau. Voor een goed ondernemings- en vestigingsklimaat zijn duurzaamheid en bereikbaarheid van Westervoort belangrijke randvoorwaarden.

Wij willen een aantrekkelijke en duurzame leefomgeving in onze gemeente. Hierbij gaat het in de basis om schoon, heel, veilig en gezond. De nadruk ligt op behoud en verbetering van de bestaande kwaliteit van de leefomgeving en het daarbij passende voorzieningenniveau, het benutten van bestaande (natuur-)waarden en een (aanvullend) woonaanbod dat is gericht op maatschappelijke ontwikkelingen en behoefte.

Wij stimuleren en faciliteren en zijn hiervoor uitnodigend naar bewoners, ondernemers en bedrijven, bezoekers en andere partners in vele samenwerkingsverbanden binnen en buiten Westervoort. Wij verbinden en doen mee. Wij zijn ons bewust van bestaande waarden, kwaliteiten en potenties van Westervoort. Wij zorgen er samen voor dat deze evenwichtig worden benut óf worden beschermd.

Hoofddoelen

Daarom zetten we in op:

- Het versterken van goed ondernemers- en vestigingsklimaat voor bedrijven.
- Het waarborgen van een aantrekkelijke en duurzame fysieke leefomgeving.
- Het implementeren van nieuwe wetgeving die op ons afkomt.

Externe ontwikkelingen

Economische groei – grote verschillen in sectoren

Wat de gevolgen zijn van de coronacrisis voor de (lokale) economie is nog lastig vast te stellen, mede als gevolg van alle landelijke steunmaatregelen. Er is wel sprake van uitersten: ondernemers die heel hard worden geraakt, zoals in de horeca en leisure. En anderen die hun omzetten fors zagen stijgen en die nieuwbouwplannen ontwikkelden. De regio laat een forse toename zien van uitgifte van bedrijfskavels en dat is aanleiding om de duurzame ontwikkeling van bedrijventerreinen door te zetten (zie de RPW-ontwikkeling hieronder). Het bovenstaande is ook van toepassing op het bedrijventerrein het Ambacht. Hier is relatief weinig leegstand en zijn de meeste panden gevuld. De laatste vrij liggende kavels zullen naar verwachting de komende jaren bebouwd worden. Verwacht mag worden dat door de geplande verbreding van de A12, de doortrekking van de A15 en de in gang gezette energietransitie de economische positie van de Liemers in de toekomst gunstig zal zijn.

De gemeenten, het bedrijfsleven en het onderwijs in de Liemers hebben gezamenlijk de Liemerse Ambassade opgericht, die uitvoering geeft aan de Liemerse Economische Visie (LEV). De logistiek, maakindustrie en vrijetijdseconomie zijn hierin als speerpunten benoemd.

In het kader van het herstelplan Westervoort is er ook bezuinigd op het relatief bescheiden budget voor economie. Dit zal er toe leiden dat ambities moeten worden bijgesteld.

Regionaal Programma Werklocaties (RPW)

In 2020 en 2021 is er een grote toename geweest van de uitgifte van kavels in de regio Arnhem Nijmegen. Niet langer is er sprake van een schrapopgave, maar is er de komende jaren ruimte voor de ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen. Het RPW 2021-2024 biedt

hiervoor de mogelijkheden. De verdeling van hectares gebeurt in twee tranches. Verschillende Liemerse gemeenten, waaronder Duiven, hebben hiertoe plannen ingediend. In juni 2021 wordt bekend hoe de toedeling voor de Liemers uitpakt. Voor Westervoort is ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen geen thema meer. Hier zijn ruimtelijk gezien geen mogelijkheden voor; de laatste vrije percelen zijn inmiddels zo goed als volgebouwd. Westervoort steunt hierin wel, vanuit regiobelang, de ingediende plannen vanuit de verschillende Liemerse gemeenten.

Richting circulaire economie en duurzaamheid

In 2018 is een start gemaakt met het gemeentelijke programma Circulaire Economie. Het programma circulaire economie bestaat uit drie programmalijnen: Klimaatadaptatie, Energietransitie en Circulariteit (grondstoffentransitie).

Voor de programmalijn Energietransitie hebben we de ambities (23% energieneutraal in 2023, 41% energieneutraal in 2030 en 100% energieneutraal in 2050) vastgelegd in lijn met het Klimaatakkoord en de inmiddels vastgestelde Klimaatwet. Met de inwerkingtreding van de Klimaatwet zijn lokale ambities verworpen tot wettelijke taken.

De programmalijn Klimaatadaptatie bestaat uit de grote opgave om de kwetsbaarheid als gevolg van klimaatverandering te verminderen met als doelstelling: Klimaatbestendig en water robuust in 2050. Deze plicht is vastgelegd in het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie.

De zogenaamde stresstest is afgerond en de risico's voor wat betreft de thema's verdroging, wateroverlast, waterveiligheid en hittestress zijn inzichtelijk. Ook de klimaatdialoog (voorheen 'risicodialoog'), met zowel inwoners, veiligheidsregio, bedrijven en andere stakeholders, is afgerond. In 2021 worden strategische uitgangspunten vastgesteld en wordt een uitvoeringsplan opgesteld. Dit gehele proces wordt voor 50% gefinancierd door het Rijk. De overige 50% wordt gedekt uit het gemeentelijk Watertakenplan.

De programmalijn Circulariteit sluit voorts aan op de doelstelling van het Grondstoffen akkoord: Grondstoffentransitie en reststromenverwaarding waarbij uiterlijk in 2050 grondstoffen efficiënt moeten worden ingezet en hergebruikt, zonder schadelijke emissies naar het milieu. Voor zover er nieuwe grondstoffen nodig zijn, worden deze op duurzame wijze gewonnen en wordt verdere aantasting van de leefomgeving en de gezondheid voorkomen. Willen we in Nederland de beoogde CO2 reductie halen dan kan dat alleen bereikt worden als we ook de grondstoffentransitie realiseren (bijdrage in CO2 reductie obv meest recente onderzoeken bedraagt 45%). In het Grondstoffenplan 'Samen minder Afval' is de ambitie vastgelegd om de hoeveelheid huishoudelijk restafval te verminderen naar 85 kg per inwoner in 2025.

We kunnen de ambities voor alle de drie programmalijnen alleen realiseren met grote inzet en betrokkenheid van inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Om hen actief te betrekken is communicatie & participatie in het 'hart' van het programma geplaatst. Hiertoe is een Communicatiestrategie, het beeldmerk en platform 'Samen1Nergie' en een Participatie strategie ontwikkeld. Daarnaast werken we met ondernemersverenigingen samen om te komen tot een gedragen aanpak richting bedrijven(terreinen), bereiden we samen met de klankbordgroep en juniorklankbordgroep nieuw beleid voor en halen we nieuwe ideeën op en hebben we een stap gezet richting verenigingen en maatschappelijke organisaties.

De opgaven hebben een bovenlokaal karakter. Daarom werken we als gemeente samen met de Liemerse gemeenten, Waterschap Rijn en IJssel, Liander, de provincie Gelderland en de gemeenten in de regio Arnhem-Nijmegen. Onze Groene Metropool Regio (regio Arnhem-Nijmegen) profileert zich als circulaire regio. De samenwerking met andere gemeenten uit de regio Arnhem Nijmegen en de provincie Gelderland in de Regionale Energiestrategie (RES) en de Regionale Strategie Warmte (RSW) is niet vrijblijvend en vraagt veel inzet om onze positie goed te borgen. De opgaven kenmerken zich door een grote mate van integraliteit. In bijvoorbeeld de Woondeal komen circulair ontwerpen en materiaalgebruik als belangrijke voorwaarde terug.

De woningmarkt

Tot 2040 staat Nederland grote demografische veranderingen te wachten, zoals de blijvende groei van het aantal huishoudens, de verdergaande vergrijzing waardoor het aandeel ouderen in de

totale bevolking toeneemt en een blijvende immigratie. Het aantal huishoudens zal blijven groeien. Zo zijn er tot 2030 zo'n 1 miljoen extra woningen nodig in Nederland. Ook in de regio Arnhem Nijmegen, in de Liemers en in Westervoort, blijft het aantal huishoudens groeien en zijn er veel extra woningen nodig. Dit wordt nog eens versterkt doordat er de afgelopen jaren te weinig is gebouwd en er in eerdere prognoses sprake is geweest van een onderschatting van de verwachte woningbehoefte.

Gelet op deze onderschatting en achterblijvende woningbouw gecombineerd met de grote druk op de woningmarkt en het huidige woningtekort, zijn er in regionaal verband afspraken gemaakt met het Rijk in de Woondeal. Vanuit deze Woondealafspraken moet we rekening houden met een grotere woningbehoefte dan tot nu toe berekend.

Op de woningmarkt is de druk de afgelopen jaren sterk opgelopen. Dat blijkt in de koopsector uit de verkooptijd van een woning die erg kort is (0,9 maand), stijgende transactieprijzen en een daling van het aantal woningen waaruit een koper kan kiezen. Deze zogenaamde marktindicator liep terug van bijna 25 woningen begin 2015 naar minder dan 4 woningen nu. In de sociale huursector is het aantal vrijkomende woningen al jaren erg laag en daar staat een sterk stijgende lijn van het aantal reacties op vrijkomende woningen tegenover.

Binnen zowel de huur als de koop is een groot aanvullend woningaanbod nodig dat is gericht op maatschappelijke ontwikkelingen en behoeften zoals aangegeven in de gemeentelijke Woonvisie en de Liemerse Woonagenda 2020. De opgave voor de gemeente blijft onverminderd: de juiste woning, voor de juiste doelgroep op de juiste plaats.

Naar een nieuwe Omgevingswet

Op 1 juli 2015 heeft de Tweede Kamer de Omgevingswet aangenomen. De Omgevingswet is niet controversieel verklaard. Op 25 mei 2021 heeft minister Ollongren de Tweede Kamer geïnformeerd over de uitkomsten van het bestuurlijk overleg over de Omgevingswet. Zij meldt onder meer dat de inwerkingtreding van de Omgevingswet is verplaatst naar 1 juli 2022. De Eerste Kamer heeft eenzelfde brief gekregen. Uitstel heeft o.a. te maken met het landelijk niet op tijd op orde hebben van ICT-systeem genaamd Digitaal Stelsel Omgevingsrecht (DSO). Waardoor er onvoldoende tijd bij gemeenten over bleef voor de aanpassingen, vullen en oefenen met dit nieuwe systeem.

Deze omvangrijke stelselwijziging met geheel andere planologische instrumenten, procedures, werkwijze en andere rol van de overheid en partners, is een stevige opgave en raken meerdere domeinen binnen het fysieke domein en de organisatie 1Stroom. Deze ontwikkeling wordt samen met Westervoort opgepakt. In 2017 is koersdocument "Implementatie Omgevingswet" en het "Plan van Aanpak Omgevingswet" vastgesteld, op basis waarvan de implementatie verder wordt voorbereid en uitgevoerd.

Zoals bekend is de implementatie van de Omgevingswet na 1-7-2022 niet gereed. Het gehele doorontwikkeling loopt tot 2029. In 2021 en voorgaande jaren is de basis gelegd, waarmee voldaan wordt aan de minimale eisen, gesteld vanuit de VNG en Rijk, om daadwerkelijk halverwege 2022 van start te kunnen gaan met het uitvoeren van de Omgevingswet. Zowel op gebied van techniek, ICT, processen en beleidskaders liggen heldere afspraken en is ervoor gezorgd dat het bestaande beleid overgezet is naar de nieuwe omgeving.

Vermindering Legesinkomsten vanwege invoering Wet kwaliteitsborging

Op 14 mei 2019 is in de Eerste Kamer de Wet Kwaliteitsborging (Wkb) voor het bouwen aangenomen. De bedoeling is dat deze wet gelijktijdig met de Omgevingswet (Ow) in werking treedt op 1 januari 2022. De Ow regelt dat er een knip ontstaat in de huidige omgevingsvergunning voor bouwen: ruimtelijke regels en technische regels. Meer bouwwerken worden vergunningvrij voor de technische bouwactiviteit. Of dit ook gaat gelden voor de ruimtelijke regels, is aan de gemeenten zelf en te bepalen in het Omgevingsplan.

De Wkb regelt dat de aanvrager van een omgevingsvergunning primair verantwoordelijk is om aan te tonen dat een bouwwerk voldoet aan de eisen uit het Bouwbesluit 2012. Dit betekent dat gemeenten niet meer het bevoegde gezag zijn om te toetsen en toe te zien op de naleving van de bouwtechnische voorschriften in de vergunning- en realisatiefase bij bepaalde bouwwerken. Hiervoor in de plaats komt een stelsel van private kwaliteitsborging.

Met de inwerkingtreding van de Ow en Wkb zullen de taken van de gemeenten onder gevolgklasse 1 veranderen. Tevens zal het invloed hebben op de legesinkomsten (immers, meer vergunningvrije bouwwerken en op een bepaald deel van de technische bouwwerken kunnen geen leges in rekening gebracht worden). Uit een reeds eerder uitgevoerde scan op de effecten van de nieuwe Wkb voor Westervoort en Duiven samen, blijkt dat circa €100.000 aan derving van legesinkomsten is te verwachten (afname Westervoort: €16.000, afname Duiven: € 84.000). Deze afname aan legesinkomsten komt met name voort uit een vermindering van in te zetten uren vergunningverlening en toezicht op deze taken. Echter, de invoering brengt weer een nieuwe taak met zich mee, zoals het beoordelen van de meldingen die bij de gemeente ingediend worden voor de gevolgklasse 1 bouwwerken en handhaving op afwijkingen in de uitvoering. Voor deze werkzaamheden kunnen echter geen leges in rekening gebracht worden.

Om deze 2 wetten goed te kunnen implementeren per 1 januari 2022 is het noodzakelijk om in 2021 het huidige VTH-beleid volledig te herzien én de legesverordeningen aan te passen aan de nieuwe wetgeving.

3.2 Autonome financiële ontwikkelingen

De autonome kostenontwikkelingen voor 2021 en volgende jaren worden hier aangegeven. Dat zijn naast incidentele zaken voor 2021, ook de structurele kostenontwikkelingen. Het gaat dus om bestaand beleid waar structurele of incidentele wijzigingen op ontstaan.

Lijkbezorgingsrechten

De laatste jaren is er een trend in de afname van het aantal begrafenissen. De verwachting is dat deze zich in 2021 zal voortzetten en stellendaarom voor om de opbrengst structureel met € 25.000 af te ramen.

Restbudget Kerkenvisie Westervoort

In 2020 is er samen met de kerkgemeenschappen een Kerkenvisie voor Westervoort opgesteld. In het rapport wordt een basis geschetst voor de verdere ontwikkeling van een duurzame toekomst van beide kerkgebouwen in Westervoort. Het college adviseert hierin beide kerkeigenaren om overeenkomstig de aanbevelingen in het rapport, de plannen verder uit te werken en daarover in overleg te blijven. Voor het opstellen van deze visie was € 25.000 beschikbaar (decentrale uitkering Min. OCW voor opstellen kerkenvisie). Met het vaststellen van de visie door het college, is ook besloten om het restant budget zijnde € 4.400 beschikbaar te houden voor de verdere uitwerking en acties. Het betreft B&W besluit van 24 november 2020, beslispunt 3. Dit kan onder andere zijn een gedeeltelijke bijdrage aan de realisatie van een platform/app met een fietsroute langs de kerkgebouwen in de hele regio, waaronder Westervoort. Dit kan een podium bieden om in gesprek te gaan met inwoners over hun ideeën c.q. plannen voor het kerkgebouw. De werkgroep St. Werenfriduskerk heeft al aangegeven hier graag aan mee te willen doen. Met de jaarrekening 2020 is echter het restbudget van € 4.400 vrijgevallen in het resultaat. Voorgesteld wordt daarom om dit bedrag opnieuw beschikbaar te stellen voor 2021.

Vorbereiding op de Wet Kwaliteitsborging

Om deze wet in relatie tot de Omgevingswet goed te kunnen implementeren voor 1 januari 2022 is het noodzakelijk om in 2021:

- Het huidige VTH-beleid (nu nog bestaande uit een Omgevingsbeleidsplan uit 2019 en een verouderd Handhavingsbeleid uit 2011) volledig te herzien (integratie Wkb en Ow).
- De legesverordeningen aan te passen op de nieuwe wetgeving (Wkb- en Ow-proof).

Indien deze 2 punten niet worden uitgevoerd, kunnen beide wetgevingen niet goed worden geïmplementeerd. Een goed toezichts- en handhavingsbeleid kan niet toegepast worden, waarbij er willekeur kan ontstaan. Daarnaast kunnen er geen goed onderbouwde legesfacturen opgelegd worden als de legesverordeningen niet Wkb- en Ow-proof gemaakt zijn. Hiermee kan naast de derving op de leges die beide wetten al met zich meebrengen, nog meer legesderving ontstaan. Gelet op de complexiteit (de samenhang tussen deze twee nieuwe wetten en de beleidskeuzes die daarin gemaakt dienen te worden), is externe ondersteuning en advies hierin noodzakelijk. De

eenmalige kosten voor Duiven en Westervoort in een gezamenlijke opdracht zijn geraamd op € 40.000. Het aandeel voor Westervoort bedraagt incidenteel € 14.800.

Vervolg implementatie Omgevingswet

Voor 2021 zijn de implementatiekosten voor Duiven en Westervoort geraamd op totaal € 175.000. Hierbij is rekening gehouden met de recente informatie over het uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Voor 2021 is aanvullend budget nodig voor werkzaamheden en actualiteiten die vooraf niet konden worden bepaald. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om: ontwikkelen van een format voor een omgevingsplan, extra ondersteuning voor de raads werkgroep m.b.t. de omgevingsvisie, omzetten van de bruidschatregels naar toepasbare regels, werkproces vergunningen, inzetten van het Gelders Genootschap voor het opstellen van de verordening gemeentelijke adviescommissie. De extra benodigde middelen voor 2021 zijn voor Westervoort geraamd op € 8.510.

Uitvoeren Woonvisie 2021

In 2020 en 2021 is voor Westervoort een nieuwe Woonvisie opgesteld. Hiervoor was voor 2020 een bedrag van € 20.000 beschikbaar gesteld. Inmiddels is de nieuwe Woonvisie gereed en voorgelegd aan de gemeenteraad. Ter uitvoering van de Woonagenda en Uitvoeringsparagraaf behorende bij de woonvisie, is in het raadsvoorstel aangegeven welke middelen daarvoor nodig zijn. Het reguliere budget voor Wonen bedraagt structureel € 2.900 per jaar. Dit budget is benodigd voor een bijdragen aan de regionaal gedelegeerde taken in kader van de huisvestingsverordening en de regionale en Liemerse monitoring van de woningbehoeftecijfers. In het raadsvoorstel is aangegeven dat voor de uitvoering van de Woonagenda voor Westervoort jaarlijks een aanvullend budget nodig is van ca. € 15.000. Voorgesteld wordt om dit bedrag voor 2022 beschikbaar te stellen en jaarlijks bij de voorjaarsnota op basis van de voortgang en de te volgen ontwikkelingen af te wegen welke budget nodig is voor het daaropvolgende jaar (zie volgende paragraaf 3.3. in het betreffende speerpunt 3.B.1).

Het beschikbare budget van € 20.000 voor het opstellen van de Woonvisie Westervoort is slechts gedeeltelijk benut. In de jaarrekening 2020 is een bedrag van € 14.630 vrijgevallen in het resultaat. Voorgesteld wordt daarom om dit bedrag opnieuw beschikbaar te stellen voor 2021. Dit voor de gemaakte kosten ter afronding van nieuwe Woonvisie en om in 2021 uitvoering te geven aan de actuele onderwerpen uit de opgestelde woonagenda/uitvoeringsparagraaf.

Extra kosten bebording voor Laadpalen

De Nationale Agenda Laadinfrastructuur, onderdeel van het Klimaatakkoord, stelt dat gemeenten de regierol hebben bij het plaatsen van laadinfrastructuur. Elke Nederlandse gemeente moet in 2021 een integrale visie op laadinfrastructuur en een bijbehorend plaatsingsbeleid hebben vastgesteld. Onderdeel is een prognose op de behoefte aan het aantal laadpalen in de openbare ruimte. Onze prognoses wijzen uit dat er in Westervoort tot aan 2030 behoefte is aan 135 openbare laadpalen. Voor de plaatsing van deze laadpalen doet de gemeente nu mee aan de regionale concessie laadinfrastructuur die begin 2022 afloopt. De gemeente is zelf verantwoordelijk voor het plaatsen van borden die de parkeerplaatsen grenzend aan een laadpaal afsluiten voor niet-ladende voertuigen. Het plaatsen van deze borden kost gemiddeld € 340 per bord. Voor de komende 9 jaar is € 45.900 aan extra kosten op het budget bebording openbare ruimte te verwachten. Voorgesteld wordt het budget structureel te verruimen met € 5.100 per jaar tot en met 2030.

Voetgangersoversteek Rotonde Hamersestraat

Nu de Hof van Hamerden in ontwikkeling is en de eerste bewoners er wonen is het noodzakelijk een goede voorziening te treffen om de Hamersestraat over te steken voor voetgangers. Ook vanuit de bewoners van de Hof van Hamerden komen verschillende meldingen dat het voor voetgangers niet mogelijk is om op een verkeersveilige manier over te steken om hun weg te vervolgen naar de rest van het dorp. Voor schoolgaande kinderen is het een gevaarlijke situatie. We stellen derhalve voor een voetgangersoversteekplaats bij de rotonde aan te brengen en kleine stukjes voetpad ten behoeve van aansluiting op bestaande structuren aan te leggen. De kosten hiervoor zijn geraamd op € 16.000. De kapitaallasten bedragen € 853 per jaar.

Langsparkeren Liemerseallee

Vanuit de samenleving zijn vragen gesteld om tijdens de ontwikkeling van plan Bekenoord extra parkeervakken te maken langs de Liemerseallee. Om daar extra langsparkeervakken te realiseren is in overleg met de ontwikkelaar (maatschap Westervoort / van Berlo) overeengekomen dat deze een paar meter bouwgrond inlevert. Hierdoor kunnen de langsparkeervakken gerealiseerd worden. De afspraak over de kosten hiervoor zijn als volgt gemaakt. De ontwikkelaar is verantwoordelijk voor de kosten van het aan te leggen voetpad, zoals in het oorspronkelijk plan, en de gemeente is verantwoordelijk voor alle andere kosten die de aanleg van de 11 stuks langsparkeervakken met zich meebrengt. De kosten voor de parkeervakken bedragen € 25.200. De kapitaallasten bedragen € 1.344 per jaar.

Overdracht uitvoerende taken milieutoezicht naar ODRA

Per 1 januari 2021 heeft het college besloten de uitvoerende milieutaken over te dragen aan de Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA). Dit heeft het college besloten omdat het voor de gemeente Westervoort lastig werd om aan de landelijk vastgestelde kwaliteitscriteria voor de milieutaken te blijven voldoen nadat de gemeente Zevenaar zich terug heeft getrokken uit het Liemerse samenwerkingsverband. De bestaande formatie in 1Stroom gaat mee naar de ODRA. De overdracht van deze werkzaamheden naar de ODRA heeft geen financiële consequenties omdat de bijdrage van 1Stroom structureel met € 35.000 wordt verlaagd en de bijdrage voor ODRA structureel met € 35.000 wordt verhoogd.

Vervanging civiele kunstwerken

In 2021 staan er 4 civiele kunstwerken op de planning om vervangen te worden. Nu is gebleken, na aanvraag offertes, dat de geraamde budgetten voor vervanging van 2 civiele kunstwerken niet toereikend zijn.

Dit betekent dat er voor reeds gevoteerde kredieten onderstaande bedragen dienen te worden bij geraamd.

Omschrijving	Bedrag	Kapitaallasten per jaar
Brug LLvb 29 Langemaat	€ 14.840	€ 792
Brug Slvb 16 Lange Gewant	€ 22.430	€ 1.197

Herstructurering ambacht

Bij de jaarrekening 2020 is geconstateerd dat er als kostenpost van de opbrengst belasting IZ structureel € 20.000 teveel is geraamd, omdat de kapitaallasten die ook gedekt worden uit de belasting IZ ook reeds verwerkt zijn in de begroting.

Ontvangen rente / kapitaallasten

De te ontvangen rente van aan instellingen verstrekte leningen was te laag geraamd. Structureel wordt deze ommissie aangepast. De aanpassingen zijn verdeeld over de drie programma's. Voor de aansluiting met de raming van de activastaat zijn daarnaast enkele kleine aanpassingen gedaan.

Groene Metropoolregio

Het budget om deel te nemen aan de diverse opgaven binnen de Metropoolregio staat nu geraamd bij Programma 1. Aangezien het opgaven betreft, zoals o.a woningbouw, mobiliteitsfonds, wordt voorgesteld om het bedrag van € 25.100 over te hevelen naar Programma 3. Zie ook Programma 1. Daarnaast is er vanaf 2022 een voordeel van € 11.500. Dat levert per saldo vanaf 2022 structurele meerkosten op van € 13.600.

Beheerplannen groen, verhardingen, riolering en openbare verlichting

Momenteel werken we aan Integraal Beleid Openbare Ruimte (IBOR). Naar verwachting wordt dit eind 2021 of begin 2022 door de gemeenteraad vastgesteld. Vanuit het IBOR beleid moet per discipline een beheerplan worden opgesteld waarin we uitgangspunten vanuit het beleid uitwerken naar beheer uitgangspunten en maatregelen. Het beheerplan riolering wordt uit het watertakenplan betaald. Voor andere disciplines vragen we budget. De kosten voor de beheerplannen verhardingen en openbare verlichting ramen wij voor 2021 op eenmalig € 20.000.

3.3 Wat gaan we daarvoor doen?

A. Het versterken van een goed ondernemers- en vestigingsklimaat voor bedrijven.

Dit zijn de speerpunten:

3.A.1	Revitalisering winkelgebied Westervoort
Doel	Westervoort wil een aantrekkelijke gemeente zijn voor ondernemers en de economische ontwikkeling in het winkelgebied stimuleren. Dit zorgt voor (het behoud van) werkgelegenheid en houdt het voorzieningenniveau voor inwoners in stand.
Toelichting	In 2021 is de Centrumvisie Westervoort opgesteld. Samen met de grote stakeholders, eigenaar winkelcentrum, de supermarkten winkeliersvereniging en vertegenwoordigers van de Dorpsstraat hebben we een centrumvisie voor Westervoort opgesteld. Deze visie bevat een ruimtelijk-functioneel voorkeursvariant en een alternatieve variant indien de voorkeursvariant niet haalbaar blijkt. De varianten leiden tot een vitaal en toekomstbestendig centrum. De uitvoering van de visie moet een centrum met minder leegstand worden, waar bewoners zich thuis voelen, bezoekers welkom zijn en ondernemers een goede boterham kunnen (blijven) verdienen. In 2021 wordt de centrumvisie ter vaststelling aangeboden aan de Raad. Na het vaststellen van de centrumvisie wordt er een nadere uitwerking van het vervolgproces en een plan van aanpak opgesteld, waarin o.a. de optie van bestemmingsplanwijziging en voorzienbaarheid is meegenomen. Voordat er gestart kan worden met de uitvoering van de visie, zullen eerst deze vervolgstappen voorgelegd worden aan uw raad. De realisatie van het toekomstbeeld is een meerjarig traject waarin de eigenaar en winkeliers/ ondernemers gezamenlijk de varianten moeten uitwerken. Uitvoering van plannen, die een bestemmingsplanwijziging behoeven zullen niet voor 2023 plaatsvinden. Wanneer een variant ontwikkeld gaat worden en de gemeente een bijdrage daarin wil leveren, bijvoorbeeld door te investeren in de openbare ruimte, wordt een voorstel aan uw raad voorgelegd om een krediet beschikbaar te stellen.
Risico's	De gemeente is qua medewerking en in de tijd gezien afhankelijk van derden. Denk hierbij aan vastgoedeigenaren, ondernemers binnen de winkelgebieden en teams binnen 1Stroom zoals Ruimtelijke Ontwikkeling, Omgevingszaken, Realisatie en Beheer en BinnensteBuiten. Gelet op de doorgevoerde bezuinigingen o.a. op de relatief bescheiden budgetten voor 'bedrijvigheid' en 'wijziging bestemmingsplannen', zullen ambities mogelijk moeten worden bijgesteld.
Planning	Medio 2021 ter vaststelling de centrumvisie voorleggen aan het college en vervolgens de gemeenteraad (2e en 3e kwartaal 2021). Na vaststelling centrumvisie; opstellen van een nadere uitwerking van het vervolgproces en een plan van aanpak, waarin o.a. de opties van bestemmingsplanwijziging en voorzienbaarheid is meegenomen. Dit vervolgens voorleggen en terugkoppelen aan uw raad.

Financiën	Na het opstellen van een plan van aanpak voor de verdere uitwerking van het vervolgproces, kan in 2021 mogelijk gestart worden met aanpassing / wijziging van het bestemmingsplan. De mogelijke aanpassing van het bestemmingsplan ten behoeve van het creëren van voorzienbaarheid, kan grotendeels worden bekostigd uit het inmiddels beschikbare budget (2021) van €25.000. In afwachting van het plan van aanpak en het vervolgproces, kunnen we voor 2022 nog geen inschatting geven over de benodigde middelen.
Participatie	De ruimtelijke visie komt participatief met bedrijven, winkeliers en inwoners tot stand. Ook bij de verdere uitwerking zal bekeken worden waar welke participatie kan plaatsvinden.
Indicatoren	Een door de gemeenteraad vastgestelde Centrumvisie Westervoort. Een opgesteld Plan van aanpak voor het vervolgproces met inzicht in benodigde middelen. Zo mogelijk een gewijzigd en in procedure gebracht bestemmingsplan voor het centrumgebied teneinde 'voorzienbaarheid' te creëren

3.A.2	Een circulaire economie dichterbij brengen
Doel	1) Het verduurzamen van de lokale economie, verstevigen van het vestigingsklimaat van Westervoort en het bereiken van 95% CO2 reductie in 2050 ten opzichte van 1990 en een CO2 neutrale elektriciteitsvoorziening. 2)Het waarborgen van een aantrekkelijke en duurzame fysieke leefomgeving. 3) Het voldoen aan de wettelijke verplichtingen die voortvloeien uit o.a. de Klimaatwet, Grondstoffenakkoord en Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie
Toelichting	De opgave in het kader van de energietransitie is groot; zo zal er een mix van maatregelen nodig zijn om de doelstellingen te behalen: 54% energie besparen, 7.000 woningequivalenten additioneel aansluiten op stadverwarming of een ander alternatief voor aardgas tot slot moet er grootschalige duurzame opwek van elektra dmv wind/zon gerealiseerd worden. Reeds lopende activiteiten en eerder genoemde samenwerkingen zetten we voort, zoals het energieloket in combinatie met energiecoaches, collectieve inkoop, transitievisie warmte, opstellen/uitwerken Regionale Energie Strategie en opstellen/uitwerken laadinfrabeleid. Ook doen we actief mee in een regionale aanpak, de zogeheten 'Regionale Routekaart Arnhem-Nijmegen'. Uitgangspunt van deze samenwerking op regionale schaal is: wat lokaal kan gebeurt lokaal, wat regionaal moet gebeurt gezamenlijk.

Risico's	Ondanks gemeentelijke participatie is een risico dat samenwerking tussen burgers, bedrijven, onderwijs en overheid onvoldoende van de grond komt en er onvoldoende stappen worden gezet richting een circulaire economie. Voor het behoud en versterking van draagvlak voor maatregelen en acties is consistente communicatie van belang. Zo hebben we de afgelopen jaren gezien dat landelijke ontwikkelingen enorme impact hebben op draagvlak en de afkalving hiervan. Een aanvullend risico is dat er financiële druk ontstaat door het uitblijven van structurele middelen van het Rijk aan gemeenten en daardoor, onvoldoende continuïteit hebben op gemaakte afspraken, inzet op beleid, initiatieven en/of allianties, waardoor kansen of allianties verloren gaan. Als het gaat om de Klimaatwet en gevolgen voor gemeente, is inmiddels het onderzoek door de Raad voor Openbaar Bestuur (ROB) 'Uitvoeringskosten van het Klimaatakkoord voor decentrale overheden in 2022 – 2030' afgerond en is het advies van het ROB 'Van Parijs naar Praktijk, bekostiging en besturing van de decentrale uitvoering van het klimaatakkoord' bekend. Het ROB concludeert dat er 28 nieuwe of (sterk) geïntensiveerde taken voor gemeenten zijn in het kader van de energietransitie en dat kleine gemeenten, voor de invulling van hun rol 8-9 (extra) fte nodig hebben en dat er daarnaast substantiële materiele kosten zijn, vooral voor technisch onderzoek. Het ROB adviseert het Rijk om gemeenten hier structureel voor te compenseren. Het is echter niet de verwachting dat een demissionair kabinet hier een beslissing over zal nemen.
Planning	De planning is meerjarig. Het speerpunt blijft de komende jaren in toenemende mate, stevige aandacht vragen. Ambitiedocumenten en onderliggende programmeringen moeten meer concrete activiteiten geven voor de komende 4 jaar en een programmering op hoofdlijnen richting 2050. Aandachtspunt hierbij is dat externe ontwikkelingen regelmatig leiden tot bijsturing van planningen. Dit vereist flexibiliteit in de programmering.
Financiën	Voor het de uitvoering van de programmalijn Energietransitie heeft uw raad in totaal en structureel circa € 110.000 procesgeld beschikbaar gesteld (excl. Bedrijfsvoeringskosten). Gelet op de resultaten van het onderzoek van de Raad voor Openbaar Bestuur en de ervaring en die we inmiddels zelf hebben opgedaan, verwachten wij dat dit niet voldoende zal zijn om onze doelstellingen te behalen. Een structurele bijdrage vanuit het Rijk is dan ook absoluut noodzakelijk. Voor de uitvoering van de programmalijn Circulariteit zijn vooralsnog geen middelen beschikbaar. Kosten worden op projectniveau gedekt, zoals dat bijvoorbeeld is gebeurd in het kader van de aanbesteding groenbeheer. Voor de uitvoering van de programmalijn Klimaatadaptatie is € 36.300 ter beschikking gesteld om uiteindelijk te komen tot een uitvoeringsprogramma. Deze kosten worden gedekt uit het Watertakenplan.
Participatie	De hele transitieopgave heeft dermate ingrijpende gevolgen voor bewoners en bedrijven dat op gezette momenten voortdurende betrokkenheid van partijen wenselijk is, al dan niet op verschillende terreinen en deelonderwerpen. Het participatieniveau is vooral gericht op het vinden en creëren van de samenwerking en/of het ondersteunen van initiatieven vanuit en met het bedrijfsleven, de samenleving, bewoners en wijk- en dorpsraden. Hiervoor is inmiddels een participatieplan opgesteld.

	<i>Monitoring</i> Vanuit de projectorganisatie RES wordt een monitoringssysteem opgezet. Dit systeem moet ook toepasbaar zijn voor het monitoren van de voortgang in individuele gemeenten. <i>Jeugd en jongeren</i> In 2022 willen we extra aandacht besteden aan bewustwording/gedragsverandering bij jeugd en jongeren op de basis- en middelbare scholen. Dit doen we door een spel- en doe- en denk-les aan te bieden over duurzaamheid. Hierbij wordt het ontwikkelde Doeboek Duurzaamheid ingezet. Mogelijk doen we ook voor de 4e keer mee met de junior energiecoach. <i>Energiecoaches</i> Een energiecoach is een vrijwilliger die ondersteuning biedt aan inwoners die hun woning willen verduurzamen en niet goed weten waar ze moeten beginnen. De coaches hebben beschikking over een warmtecamera die inzicht geeft in warmtelekken in de woning en energiemonitors om inwoners inzicht te geven in hun energieverbruik. Er zijn 20 energiecoaches actief, die geboekt kunnen worden via de afsprakenwebsite. Dit zijn er voldoende om de vraag te bedienen. In 2021 en 2022 blijven we de energiecoaches bijscholen en willen we minimaal 50 huisbezoeken per jaar afleggen en/of energieadviezen geven.
--	---

B. Het waarborgen van een aantrekkelijke en duurzame fysieke leefomgeving.

3.B.1	Uitvoeren Woonvisie
Doel	De omvang en kwaliteit van de woningvoorraad in Westervoort sluiten aan bij de hedendaagse behoefte en initiatieven en ontwikkelingen vanuit de samenleving. Dit draagt bij aan het behouden van een aantrekkelijke en duurzame leef- en woonomgeving.
Toelichting	Een actievere en proactieve houding vanuit het gemeentelijke woonbeleid heeft met het opstellen van een nieuwe Woonvisie vorm gekregen. Deze Woonvisie wordt het nieuwe vertrekpunt voor de pro-actievere gemeentelijke rol en toenemende prioriteit op het beleidsterrein Wonen die van ons gevraagd wordt, door het langer zelfstandig thuiswonen, de grote woningbouwopgave, de grote druk op de woningmarkt, de verduurzaming van de bestaande woningvoorraad, de toenemende regionale samenwerking en taken, een actievere rol richting woningbouwcorporaties en een aantal urgente vragen binnen het taakveld wonen, zoals huisvesting arbeidsmigranten en uitvoering geven aan het nieuwe Rijkskader omtrent Woonwagendplaatsen. Ook in 2022 gaan we concreet uitvoering geven aan het monitoren en opnieuw maken van (jaarlijkse) prestatieafspraken met Vivare, Plavei en Woonzorg Nederland zodat er voldoende goede woningen beschikbaar zijn en komen voor de doelgroep. Verder werken aan het verder uitvoeren van Liemerse Woonagenda en regionale Woondeal dit alles passend bij de opgave de juiste woning op de juiste plek op het goede moment.
Risico's	Onvoldoende monitoring en continuering van gemaakte afspraken en inzet op beleid, en of initiatieven. Het beleid of de initiatieven zijn daardoor onvoldoende effectief of de realisatie van de woonagenda schuift op in de tijd. Bij de risico's moet ook gedacht worden aan de items huisvesting vesting van arbeidsmigranten en woonwagendplaatsen. Niet of niet tijdig kunnen beantwoorden van deze vraagstukken heeft mogelijk ongewenste neveneffecten.
Planning	Uitvoering geven aan de nieuwe Woonvisie 2021 en Woonagenda (uitvoeringsagenda) gecombineerd met de Liemerse Woonagenda en Woondeal zijn meerjarige processen en vragen de komende jaren om blijvend om grote inzet.

3.B.1	Uitvoeren Woonvisie	
Financiën	Voor de uitvoering van dit speerpunt zijn naast de bestaande middelen binnen het taakveld wonen nu geen extra middelen voorzien. Gelet op de ambities uit de nieuwe Woonvisie, de Liemerse Woonagenda en de Woondeal zijn meerjarig extra middelen aan extern advies-, onderzoek, ondersteuning of facilitering van initiatieven nodig ter inschatting ter hoogte van € 15.000 per jaar. Voorgesteld wordt dit bedrag voor 2022 beschikbaar te stellen en op basis van de voortgang en ontwikkelingen in de VJN 2022 te bepalen welke budget per 2023 nodig is.	
Participatie	De participatieladder wordt naar gelang het onderwerp, de situatie en de ontwikkeling ingezet.	
Indicatoren	Maken en uitvoeren van de prestatieafspraken met de woningcorporatie, door o.a. instellen van een werkgroep met aandacht voor o.a. voldoende betaalbare huurwoningen voor Westervoorsters, woningtoewijzing, verduurzaming van de bestaande voorraad.	afgerond en nieuwe cyclus gestart
	Een nieuwe Woonvisie opstellen en laten vaststellen door de gemeenteraad.	In afonding in 2021
	Uitvoering geven aan de opgestelde nieuwe Woonvisie en de daarin opgenomen uitvoeringsagenda.	
3.B.2	Uitvoeren Woningbouwprogramma	
Doel	De omvang en kwaliteit van de woningvoorraad in Westervoort sluit aan bij de hedendaagse behoefte en initiatieven en ontwikkelingen vanuit de samenleving. Dit draagt bij aan het behouden van een aantrekkelijke en duurzame leef- en woonomgeving.	

3.B.2	Uitvoeren Woningbouwprogramma
Toelichting	Op 9 november 2020 is de notitie Uitvoeringsprogramma Woningbouw gemeente Westervoort 2020-2024 vastgesteld. Hierin staat het te realiseren woningbouwprogramma voor de komende jaren. De gronden die benodigd zijn voor de realisering van de woningbouwopgave zijn nagenoeg allemaal in bezit van ontwikkelaars of particuliere initiatiefnemers. De gemeente heeft in grote lijnen alleen een faciliterende rol om locaties tot ontwikkeling te brengen. De locaties die zijn genoemd in de notitie Uitvoeringsprogramma worden momenteel voortvarend in ontwikkeling gebracht in samenspraak met de ontwikkelaars of particuliere initiatiefnemers. Beekenoord, de Schans en Hof Hamerden worden verder afgerond. Een aantal kleinere (particuliere) initiatieven worden ook gefaciliteerd om ook op die wijze een bijdrage te kunnen leveren aan de woningbouwopgave. Met Vivare wordt onderzocht of op de Clossei 30 huurwoningen kunnen worden toegevoegd. In de Dorpstraat – Hamersestraat willen we eigenaren van vastgoed met detailhandel bestemming de mogelijkheid geven om woningen te realiseren in plaats van de huidige bedrijfspanden. Voor de locatie de Pals wordt een gebiedsvisie gemaakt. Tevens wordt onderzocht of op de locatie van het Kulturhus 'De Nieuwhof' tot een herontwikkeling met woningbouw kan worden gekomen. Voor Westervoort-Noord wordt gewerkt aan een verdere uitwerking van de haalbaarheidsstudie voor een integrale gebiedsontwikkeling en ook de centrumvisie Westervoort biedt eventueel mogelijkheden voor woningbouw in en rondom het centrum. Echter niet alle ontwikkelingen kunnen tegelijkertijd en even snel worden opgepakt. Zowel woningbouw in Westervoort- Noord als in het centrum van Westervoort, zijn geen onderdeel van de woningbouwopgave op korte termijn (tot 2024).
Risico's	Het niet tijdig kunnen realiseren van het gewenste woningbouwprogramma, door bezwaar en beroep op locatieontwikkelingen of uiteenlopende andere omstandigheden. Onduidelijk is nog welke onrendabele investering de realisatie van het gewenste (betaalbare) programma, op deze locaties vraagt. Los daarvan is geconstateerd dat intern onvoldoende capaciteit beschikbaar is om aan alle ambities tegelijk tegemoet te komen voor wat betreft de woningbouwopgave. Uitgangspunt is dat de extra kosten gedekt moeten worden uit: • eventuele grondverkoop (grondexploitatie); • het kostenverhaal dat wordt overeengekomen via een anterieure overeenkomst (indien het een locatie betreft die niet in eigendom van de gemeente is); • de leges die betaald worden voor de (extra) omgevingsvergunningen die worden aangevraagd. Hierbij gaan de kosten voor de baten uit. Het grootste risico is dat de extra uitgaven een negatieve uitwerking hebben op het planresultaat of dat kostenverhaal niet kostendekkend is, waardoor een woningbouwlocatie of een gewenst woningbouwprogramma binnen een plan niet gerealiseerd kan worden, dat plannen bijgesteld moeten worden of dat alsnog extra financiering nodig is.
Planning	De huidige acties om uitvoering te geven aan het woningbouwprogramma woningbouw lopen conform de notitie Uitvoering woningbouwprogramma tot 2024, maar zijn daarna zeker niet afgerond.
Financiën	Waarschijnlijk zijn ook in 2022 extra middelen nodig voor eventuele (continuering van) extra projectleiding of voor adviserende vakdiscipline vanuit de teams Realisatie en beheer en Omgevingszaken of voor ondersteuning in de uitvoering van participatie en communicatie. Deze kosten komen dan ten laste het project (zie risico). Wanneer de opgave wordt uitgebreid met extra woningbouwlocaties (zoals Westervoort-Noord en/of een Centrumontwikkeling) dan zijn extra capaciteit en middelen benodigd (zie betreffende speerpunt).

3.B.2	Uitvoeren Woningbouwprogramma	
Participatie	De participatieladder wordt naar gelang het onderwerp, de situatie en de ontwikkeling ingezet. Veel is ook gericht op de samenwerking met alliantiepartners. Het participatieniveau is dan het 'ondersteunen van initiatieven'.	
Indicatoren	Voortzetting en voortgang op bestaande woningbouwprojecten (De Schans, De Flierefluiter, Beekenoord, Huize Hamerden).	loopt, er worden stappen gezet
	Vaststellen van de notitie Woningbouwprogramma Westervoort 2019-2027, waarin het programma en de locaties voor de realisatie van 100 nieuwbouwwoningen staat aangegeven.	is vastgesteld
	De start van de gerichte planontwikkeling op nieuwe locaties/projecten.	is gestart voor diverse locaties
	De gemeenteraad tenminste 2 keer per jaar informeren over de voortgang op het Woningbouwprogramma en in ontwikkeling zijnde woningbouwlocaties.	
3.B.3	Mee-uitvoeren Wijkontwikkelingsplan Mooi Mosterdhof 2019-2030	
Doel	Het waarborgen van een aantrekkelijke en duurzame fysieke leefomgeving. Het realiseren van een toekomstbestendige woonwijk. Hierbij gaat het in de basis om schoon, heel, veilig en gezond.	

3.B.3	Mee-uitvoeren Wijkontwikkelingsplan Mooi Mosterdhof 2019-2030
Toelichting	De wijk Mosterdhof heeft sinds het Coalitieakkoord Westervoort 2018-2022 nadrukkelijk onze aandacht. Om deze reden is de Mosterdhof sinds 2018 een jaarlijks terugkerend speerpunt in de Voorjaarsnota en Programmabegrotingen. Eind 2018 hebben we een start gemaakt met een participatief proces om te komen tot een integrale aanpak woonwijk Mosterdhof. Deze aanpak is beschreven in het Wijkontwikkelingsplan 2019-2030. Dit plan is op 20 mei 2019 door onder andere bewoners aan de gemeenteraad gepresenteerd. Eind 2019 hebben we in samenwerking met een brede wijkcoalitie de ontwerpprijsvraag Panorama Mosterdhof uitgeschreven. Deze wijkcoalitie bestaat momenteel uit de Vereniging van de Wijk Mooi Mosterdhof, gemeente Westervoort, Waterschap Rijn en IJssel, woningbouwcorporatie Vivare, Energiebespaarhuis, provincie Gelderland, Liander en Vattenfall Warmte. Op 24 september 2020 heeft het College van Riksadviseurs het winnende ontwerpteam Barzilay+Ferwerda bekend gemaakt. Dit team heeft de brede wijkcoalitie geholpen bij het opstellen van het Uitvoeringsprogramma Mooi Mosterdhof. Dit uitvoeringsprogramma is op 8 april 2020 door de wijkcoalitie in een bestuurlijk overleg vastgesteld. Alle hierboven genoemde wijkcoalitiepartners steunen een langere termijn samenwerking. Ook het College van Riksadviseurs heeft hun aanbod tot meedenken toen nogmaals herhaald. De aanpak ten aanzien van verduurzaming (waaronder klimaatadaptatie en warmtetransitie) kan op brede steun rekenen. Het uitvoeringsprogramma geeft koers voor de verdere wijkontwikkeling. Onze inzet blijft om de wijkontwikkeling in elk geval in de periode 2021-2023 nadrukkelijk in samenwerking met bewoners binnen onze financiële mogelijkheden mee tot uitvoering te brengen. Door de Coronacrisis konden we in 2020-2021 lastig fysiek de wijk ingaan. Nu het einde in zicht lijkt te komen, zetten we hernieuwd in op participatie en communicatie. In 2021 gaat ook daadwerkelijk al de schop de grond in op het moment dat we de Hofjespilots, die nu worden opgestart, gaan realiseren.
Risico's	• De mogelijke afname betrokkenheid en/of draagvlak binnen de wijk als geheel en de overdekte straatjes en hofjes individueel voor het vervolgproces (eensgezindheid over oplossingen en maatregelen). • Onvoldoende (financiële) kaderstelling door de gemeente in het vervolgproces. • In de loop van 2021 wordt de Transitievisie Warmte opgeleverd. De kans dat de gemeentelijke ambities op het gebied van energietransitie, duurzaamheid, klimaatadaptatie en riolering de fysieke uitvoering van het project vertragen blijft reëel.
Planning	Afhankelijk van de consequenties van de gemeentelijke ambities kan een gefaseerde uitvoering eind 2021 worden uitgevoerd. • 2021 – hofjespilots en afvalplaatsenplan uitvoeren, voorontwerp en definitief ontwerp openbare ruimte maken, individuele woonplannen opstellen; • 2022 – uitvoeringsontwerp openbare ruimte maken, aanbesteding doen, collectieve inkoop woningverduurzaming, realisatie hofjes, overluisde straatjes, voetpaden, speelvoorzieningen en entrees; • 2023 – realisatie Mosterdring en parkeerhoven. Indien dit tot onaanvaardbare kapitaalvernietiging leidt moeten we in ieder geval de planning voor het revitaliseren van de openbare ruimte bij stellen.

3.B.3	Mee-uitvoeren Wijkontwikkelingsplan Mooi Mosterdhof 2019-2030	
Financiën	Bij de vaststelling van het Financieel Herstelplan Westervoort op 23 maart 2021 heeft de gemeenteraad unaniem steun uitgesproken voor het handhaven van het investeringskrediet en de vrijgemaakte budgetten voor de wijkontwikkeling. Deze hoogte hiervan bedraagt tezamen circa 1,8 miljoen Euro. Nadien is uit een nadere raming gebleken dat voor dit bedrag het Uitvoeringsprogramma Mooi Mosterdhof kan worden uitgevoerd. Het budget blijft, zeker gelet op onze huidige financiële situatie, onder hoogspanning staan. Significante alternatieve en/of additionele financieringsmogelijkheden lijken niet voorhanden. Mocht het budget na de aanbesteding toch onvoldoende mogelijkheden geven, dan zullen we onze ambities voor de Mosterdhof helaas moeten bijstellen. Deze boodschap dragen wij uit in onze contacten met de wijkcoalitie en de bewoners.	
Participatie	Het participatieniveau blijft 'samen handelen'. Dit betekent dat in de voorbereiding en uitvoering van de plannen samen en gelijkwaardig opgetrokken wordt met de wijkbewoners en de wijkvereniging in het bijzonder.	
Indicatoren	Een definitief ontwerp is opgesteld voor de openbare ruimte met oog voor wijkparticipatie.	
	Een aanbesteed uitvoeringsontwerp, zodat dat jaar ook echt de schop de grond in kan.	
	Oplevering van de openbare ruimte vanaf 2023.	
3.B.4	Rivierklimaatpark IJsselpoort	
Doel	De gevolgen van de klimaatverandering (o.a. de waterdoorvoer en waterstanden in de rivier) voor langere tijd het hoofd bieden én kansen bieden aan natuur, recreatieve ontsluiting en bedrijvigheid in de IJsseluiterwaarden van IJsselkop tot Giesbeek.	

3.B.4	Rivierklimaatpark IJsselpoort
Toelichting	Negen landelijke, regionale en lokale overheden verkennen samen met Natuurmonumenten de integrale ontwikkelings- en inrichtingsmogelijkheden voor de uiterwaarden van de IJssel tussen IJsselkop en Giesbeek in relatie met de hoogwaterveiligheidsopgave van het Deltaprogramma. Dit project wordt uitgevoerd volgens het MIRT (Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport). Dit omvat een systematiek voor de planvorming, de besluitvorming en de financiering van projecten van het Ministerie van I&M en doorloopt 4 fasen. De onderzoeksfase die leidt tot een startbeslissing (fase 1 is uitgevoerd), de verkenningsfase die leidt tot een voorkeursbeslissing (fase 2), een planstudie die resulteert in een projectbeslissing (fase 3) en de uitvoering die uitmondt in een opleveringsbeslissing (fase 4). Voor Westervoort liggen de aandachtspunten bij: • een goede inpassing van de bestaande bedrijvigheid en de (cultuurhistorische waarden van de) voormalige steenfabriek, • een fysieke verbondenheid van het dorp met de rivier door een bereikbare en beleefbare uiterwaarde en rivier. De gemeente is ambtelijk en bestuurlijk vertegenwoordigd in respectievelijk het projectteam, het ambtelijk opdrachtgeversoverleg en de stuurgroep. Onze rol is het behartigen van onze belangen in de projectorganisatie en bij de totstandkoming van de intergemeentelijke structuurvisie en voorbereidende stukken hiervoor (bv. plan-MER). Betrokkenheid is nodig vanuit verschillende vakinhoudelijke disciplines
Risico's	Omdat dit project een langdurige doorlooptijd kent is het risico dat, bijvoorbeeld door bestuurlijke wisselingen, de aandacht voor dit project verslapt en/of de ambities van deelnemende partijen wijzigen. Daarnaast is benodigde tijd voor de inzet van verschillende vakinhoudelijke disciplines een aandachtspunt. De toegezegde en beoogde middelen voor de doelstellingen maatregelen in kader van dit project, worden in de toekomst gedekt uit de beoogde en voorgenomen gebiedsontwikkeling Westervoort Noord (zie betreffende speerpunt). De dekking valt weg als deze ontwikkeling geen vervolg krijgt of onvoldoende rendement oplevert.
Planning	De planning is meerjarig. Belangrijk is om het Rivierklimaatpark als speerpunt te zien in de programma's mede als het gaat om maatregelen in het kader van waterveiligheid. Het Rivierklimaatpark IJsselpoort blijft de komende jaren aandacht vragen. In oktober 2020 is het Voorkeursalternatief in de vorm van een Intergemeentelijke Structuurvisie door alle partijen vastgesteld. Na vaststelling is fase 2 afgerond en is gestart met het nader uitwerken van de maatregelen in een projectbeslissing. De verwachting is dat vanaf 2024 begonnen kan worden met het daadwerkelijk uitvoeren van de maatregelen

3.B.4	Rivierklimaatpark IJsselpoort	
Financiën	Op 12 oktober 2020 is de Intergemeentelijke structuurvisie Rivierklimaatpark IJsselpoort vastgesteld, inclusief bijbehorende MER. Met het vaststellen is tevens ingestemd om een bedrag van € 580.000 te reserveren in de begroting 2023 voor de recreatieve maatregelen in het Rivierklimaatpark en hieraan de voorwaarde te verbinden dat, indien blijkt dat het bedrag niet ter beschikking kan worden gesteld voor het einde van 2023, deze recreatieve maatregelen komen te vervallen. Daarnaast is besloten om een bedrag van € 1.000.000 beschikbaar te stellen (als zijnde 1/3 deel van de kosten) voor het uitplaatsen van Struyk Verwo. Besloten is om deze € 1.580.000 te dekken uit de opbrengsten van grondexploitatie Westervoort-Noord. In de gemeentelijke bijdrage aan de uitplaatsing van Struyk Verwo is voorzien door een provinciale subsidie met terugbetaalverplichting, waardoor de gemeente eerst de grondexploitatie van Westervoort Noord kan uitvoeren. Daarmee hoeft deze bijdrage niet te drukken op de gemeentelijke reserve. De gemeente is volgens de SOK wel gehouden aan de beschikbaarstelling van de € 580.000,- euro per 1-1-2023. De kapitaallast van deze investering bedraagt per 2024 € 30.933.	
Participatie	In dit project worden bestuurders en de in en in de nabijheid van het gebied aanwezige partijen als bedrijven, agrariërs, bewoners en recreanten nauw betrokken bij de te maken keuzes. Bovendien kan iedereen zich, via de website www.rivierklimaatpark.nl en de nieuwsbrief van het project, laten informeren over (de voortgang van) het project.	
Indicatoren	Het borgen van maximale bestuurlijke en ambtelijke participatie en betrokkenheid binnen dit regionaal project, teneinde zo goed mogelijk te sturen op het borgen of realiseren van gemeentelijke belangen en doelen.	Ambtelijk zijn we zowel in het Projectteam als bij de Ambtelijk Opdrachtgeversoverleg betrokken. Bestuurlijke participatie vindt plaats door de deelname van wethouder Sluiter in de Stuurgroep. Er vindt regelmatig ambtelijk bestuurlijk overleg plaats, zowel intern als extern.
	Het komen tot een handzaam en concreet overzicht aan in te brengen, concrete doelstellingen voor Westervoort.	In oktober 2018 is een <i>wensenlijst</i> opgesteld met de 5 speerpunten die de gemeente Westervoort met het Rivierklimaatpark wil bereiken. Deze lijst is, met instemming van het college, door de wethouder aan de projectorganisatie RKP bekend gemaakt.
	Het ter inzage leggen van het VKA/IGSV in 2020	Dit heeft plaatsgevonden. De definitieve intergemeentelijke structuurvisie voor het gebied is in oktober 2020 voorgelegd ter vaststelling
3.B.5	Verdieping haalbaarheidsstudie Westervoort-Noord	
Doel	Het waarborgen van een aantrekkelijke en duurzame fysieke leefomgeving van Westervoort. Het verder onderzoeken of een integrale ontwikkeling van Westervoort-Noord haalbaar is.	

3.B.5	Verdieping haalbaarheidsstudie Westervoort-Noord
Toelichting	In Westervoort-Noord bestaat de mogelijkheid om woningen te ontwikkelen als onderdeel van een integrale gebiedsontwikkeling. Deze ontwikkeling hangt nauw samen met het Rivierklimaatpark en de mogelijke verplaatsing van Struyk-Verwo. Wanneer deze verplaatsing gerealiseerd wordt, ontstaat er ruimte om woningen te bouwen op de huidige locatie van de sportverenigingen. Voorwaarde voor woningbouw is dat er een nieuwe locatie voor de buitensport in Westervoort gevonden wordt. Daarnaast liggen er kansen om de verbinding met het Rivierklimaatpark en natuurgebied Driegaarden te verbeteren vanuit dit gebied. Aan de oostkant van het gebied liggen twee gebieden van ontwikkelaars die eveneens in beeld zijn voor woningbouw. We hebben de ambitie om deze plannen de komende periode verder uit te werken en de haalbaarheid verder te toetsen en nader te bezien hoe de ontwikkeling van Westervoort-Noord verder op te starten. In 2020 is een (globale) haalbaarheidsstudie uitgevoerd naar de mogelijkheden voor ruimtelijke ontwikkelingen in Westervoort-Noord. In deze eerste studie is een beeld geschetst welke mogelijkheden er zijn voor woningbouw in het gebied Westervoort-Noord en op welke locaties de buitensportaccommodaties zich toekomstbestendig kunnen ontwikkelen. Daarnaast is geïnterviewd of de verplaatsing van Struyk-Verwo en een nieuw sportpark voor de buitensport uit de opbrengsten van woningbouw bekostigd kan worden. De studie laat zien dat er een integrale gebiedsontwikkeling mogelijk is met woningbouw in het gebied Westervoort-Noord, een toekomstbestendige situatie voor de buitensport en een bijdrage aan het verplaatsen van Struyk-Verwo. Tegelijkertijd komen er uit de studie ook een aantal onderwerpen naar voren die verdieping behoeven om onzekerheden weg te nemen: de verkeerssituatie, de marktbehoefte aan woningen en financiële aspecten, zoals verwerving van gronden voor een nieuw sportpark Westervoort. In 2021 en 2022 wordt een verdieping van de haalbaarheidsstudie uitgevoerd om meer zicht te krijgen op de haalbaarheid van de ontwikkelingen in Westervoort-Noord. E.e.a. overeenkomstig de notitie 'Haalbaarheidsstudie en vervolg Westervoort-Noord' en het daarbij behorende raadsvoorstel (Z/21/076689/201503746, d.d. 4 mei 2021).
Risico's	De plannen voor Westervoort-Noord worden gemaakt op basis van het uitgangspunt dat Struyk-Verwo wordt verplaatst. Wanneer er geen akkoord bereikt wordt met Struyk-Verwo, kan er ook geen sprake zijn van woningbouw op de locatie van de sportverenigingen. Hetzelfde geldt voor de haalbaarheid en het draagvlak voor de verplaatsing van de sportverenigingen naar een nieuwe gezamenlijke locatie. De volgende stappen zijn er op gericht om de haalbaarheid van een integrale ontwikkeling verder te onderzoeken, waarna nieuwe besluitvorming kan plaatsvinden. De planontwikkeling kent daarbij nog tal van onzekerheden en risico's die uiteindelijk van invloed zijn op het (financieel) planresultaat. Op enig moment stoppen met de planontwikkeling, betekent dat reeds gemaakte planontwikkelingskosten als verlies genomen moeten worden en niet meer (geheel) gedekt kunnen worden uit de ontwikkeling. Het maken van afspraken met de ontwikkelaars in het gebied in de vorm van een intentieovereenkomst, waarbij nog niet alle randvoorwaarden voor de gemeente en andere partijen tot in detail in beeld zijn, is een risico voor de planvorming in een latere fase. Het risico is aanwezig dat niet alle gemeente-lijke kosten, via kostenverhaal gedekt kunnen worden. De beschikbare ambtelijke capaciteit en de beschikbaarheid van externe expertise is een belangrijk risico voor de uitvoering van deze fase. Op dit moment is er onvoldoende capaciteit beschikbaar binnen de ambtelijke organisatie om een project van deze orde van grootte te begeleiden. Externe inhuur is noodzakelijk. Hierbij zijn er onzekerheden met betrekking tot de benodigde ureninzet en de daaraan gekoppelde financiële gevolgen.

3.B.5	Verdieping haalbaarheidsstudie Westervoort-Noord
Planning	Het uitvoeren en verdiepen van de haalbaarheidsstudie zal in 2021 en 2022 plaatsvinden. Het streven is om de gemeenteraad in de 2e helft van 2022 tot nieuwe besluitvorming te laten komen (vervolg - go/no go en benodigde middelen). Het komen tot realisatie zal in de jaren daarna, langdurig om een meerjarig programma en planuitwerkingen vragen op verschillende gebiedsonderdelen.
Financiën	De kosten voor het uitvoeren van de verdieping op de haalbaarheidsstudie bedragen € 222.500. De dekking is als volgt opgebouwd. Aan de ontwikkelaars in het gebied wordt een bijdrage gevraagd in de te maken kosten voor een bedrag van €108.000. De bestemmingsreserve Masterplan Westervoort-Noord wordt voor het volledige bedrag van € 10.476 aangesproken. De provincie heeft een subsidieregeling in het kader van de versnelling woningbouw waarmee een bedrag van € 25.000 beschikbaar kan komen. Hierop wordt een beroep gedaan. Aan de raad is middels een separaat raadsvoorstel een voorbereidingskrediet van € 79.024 gevraagd om het resterende bedrag te dekken. Deze eigen middelen zijn nodig om in 2021 allereerst stappen te zetten richting de beoogde intentieovereenkomsten met betrokken ontwikkelaars en de subsidieaanvraag richting provincie. Dit om de geraamde externe bijdragen te realiseren, ter dekking van het totaal aan benodigde middelen voor de aangegeven verdieping en vervolgstappen.
Participatie	Met de sportverenigingen is intensief contact geweest over de toekomstscenario's van de buitensport in Westervoort. Dit contact wordt komend jaar voortgezet. Er is gesproken met de betreffende ontwikkelaars in het gebied. Met de provincie is op ambtelijk en bestuurlijk niveau contact geweest over deze gebiedsopgave. Inwoners worden in deze fase van de planvorming nog niet betrokken bij de verdieping van de haalbaarheidsstudie. Onderdeel van het haalbaarheidstraject zal zijn dat een communicatie- en participatieplan zal worden opgesteld voor de fasen daarna.
Indicatoren	Intentieovereenkomst met betrokken ontwikkelaars in 2021 met als doel het beoogde kostenverhaal vooruitlopende op verdere ontwikkeling te borgen. Subsidietraject richting provincie opstarten en afronden. Verdieping van de haalbaarheidsstudie dat moet leiden tot een vervolg raads-besluit tot verdere, integrale gebiedsontwikkeling Westervoort-Noord

C. Het implementeren van nieuwe wetgeving, die op ons afkomt.

3.C.1	Implementatie nieuwe Omgevingswet
Doel	Doorontwikkeling van de verdere implementatie van de Omgevingswet.

3.C.1	Implementatie nieuwe Omgevingswet
Toelichting	De implementatie van de Omgevingswet is een transitieproces. Dit proces loopt tot maximaal 2029. Over de officiële invoeringsdatum (1-7-2022) moet de eerste kamer nog een definitieve beslissing nemen. Belangrijkste reden hiervoor zijn de zorgen omtrent de kwaliteit van de landelijke ICT-ontwikkeling (DSO) en implementatiekosten. In 2021 is ervoor gezorgd dat alle acties zijn uitgevoerd om te voldoen aan de wettelijk minimale eisen zoals aangegeven in het Rijk en de VNG. Vanaf 2022 zal gestart worden met de doorontwikkeling van de omgevingswet. Hierbij moet u denken aan het vormgeven van een definitief Omgevingsplan en de Omgevingsvergunning, het beoordelen van de eerder gestelde regels (bestemmingsplannen, verordeningen en bruidsschat), verder toepasbaar maken van regels, het ten uitvoer brengen van de omgevingsprogramma's en de doorontwikkeling van het Digitaal Stelsel Omgevingsrecht (DSO/ICT).
Risico's	Gelet op de breedte van taken behorende bij de doorontwikkeling zal dit veel interne betrokkenheid van vakdisciplines vragen. Dit brengt extra werkdruk en/of nadere prioritering met zich mee waardoor andere werkzaamheden niet kunnen plaatsvinden. Indien er geen invulling kan worden gegeven aan deze doorontwikkeling dan zal de dienstverlening achteruit gaan, fouten kunnen ontstaan door verkeerde informatieverstrekking, extra ambtelijke capaciteit noodzakelijk is om het gewenste product te leveren en blijven wij werken met verouderde regels waardoor er een hogere administratieve lastendruk zal ontstaan voor de samenleving. De 4 verbeterdoelstellingen die de wetgever beoogd: sneller, inzichtelijker, samenhangender en invulling bestuurlijke afwegingsruimte zullen niet worden gehaald.
Planning	Op 1 juli 2015 heeft de Tweede Kamer de Omgevingswet aangenomen. Al eerder is de raad geïnformeerd over de inhoud en processtappen van deze ingrijpende stelselwijziging. Definitief besluit over de invoeringsdatum wordt in 2021 genomen. Voor de doorontwikkeling denken wij nu nog 3 jaar nodig te hebben om de gewenste onderdelen naar een gewenste resultaat te brengen.
Financiën	De huidige raming van de kosten voor de implementatie van de Omgevingswet loopt tot en met 2021. Voor de doorontwikkeling de komende 3 jaar is een aanvullende raming opgesteld. Er zijn kosten opgenomen voor benodigde inhuur ter ondersteuning en compensatie van reguliere taken, het beheer en doorontwikkelen van het DSO, verdere doorontwikkeling van het Omgevingsplan en Omgevingsvergunning en het komen tot toepasbare regels eigen verordeningen en benodigde middelen voor communicatie en participatie. De kosten voor 2022 t/m 2024, voor Duiven en Westervoort samen zijn geraamd op: € 265.000, € 205.000, € 205.000 en € 175.000. Het aandeel voor Westervoort voor deze jaren bedraagt € 98.050, € 75.850, € 75.850 en € 64.750. Vanaf 2026 is structureel € 14.800 per jaar nodig voor het beheer van het DSO.
Participatie	Doordat de gemeentewet is uitgesteld zal de participatieverordening later tot stand komen. Per kerninstrument vindt een uitwerking naar gewenst participatieniveau plaats om te voldoen aan de minimale eisen van de Omgevingswet en de gemeentelijke inspraakverordening. Deze uitwerkingen zullen ook aan de raad worden voorgelegd. In de geest van de nieuwe wetgeving zal zeker ook bekeken worden in welke mate stakeholders en samenleving te betrekken.

3.C.1 Implementatie nieuwe Omgevingswet		
Indicatoren	Starten in 2019 met het opstellen van een Omgevingsvisie volgens de principes van de Omgevingswet.	is mee gestart in 2019 en loopt door in 2020
	Starten in 2019 met het vormgeven van een Omgevingsplan volgens de principes van de Omgevingswet.	nog niet gestart
	Starten in 2019 met het vormgeven van het instrument Omgevingsvergunning volgens de principes van de Omgevingswet.	daar zijn eerste stappen in gezet
	Experimenteren/pilots starten in de geest van de omgevingswet, daar waar dat kansrijk/zinvol is en/of daar waar een maatschappelijke opgave/vraag zich voordoet.	gelet op andere prioriteiten nog geen pilot gestart

3.4 Kengetallen (statistische indicatoren)

Indicator	Westervoort meest recente cijfers	Westervoort	Referentiecijfers meest recent	Bron
MKB vriendelijkste gemeente (waardering 0-10)	6,4 (2018)	4,5 (2016)	Nederland 6,3 (2016)	MKB vriendelijkste gemeenten
Ondernemingsklimaat (waardering 0-10) 6,4 (2019)	6,4 (2018)	4,5 (2016)	Nederland 6,3 (2016)	MKB vriendelijkste gemeenten
Vestigingsklimaat (waardering 0-10)	onbekend	onbekend		
Vestigingen bedrijven (aantal per 1.000 inw)	92,5 (2019)	91,1	Nederland 129,6 (2019)	CBS-lokale economie
Oprichtingen (aantal per 1.000 vestigingen)	128,3 (2018)	103,8	Nederland 100,6 (2018)	CBS-lokale economie
Opheffingen (aantal per 1.000 vestigingen)	69,5 (2018)	54,6 (2016)	Nederland 61,6 (2018)	CBS-lokale economie
Faillissementen (aantal per 1.000 vestigingen)	1,0 (2019)	3,2 (2016)	Nederland 2,3 (2019)	CBS-lokale economie
% Leegstand Winkelcentrum	30% (1 mei 2019)	18%	Niet bekend	rapportage adviesbureau Stec
Banen (per 1.000 inw)	261	258	Nederland 677	CBS bevolkingsstatistiek
netto arbeidsparticipatie	68,8	65,4%	Nederland 68,8	Volksgezondheidszorg.info

Indicator	Westervoort meest recente cijfers	Westervoort 2016	Nederland	Bron
Duurzaamheidsscore (score 0-100)	52 (2019)	50	51	CBS
Energie-ambities gemeente (score 0-5)	3	2	3	CBS
Hernieuwbare electriciteit /energie	4%	2,4	7%	CBS
Gasverbruik Woningen (gemid. m3/jaar per woning)	810 (*% stadsverwarming 42.5%)	854	1270 (*percentage stadsverwarming -6%)	CBS
Vermogen aan zonnepanelen	2,3 (2018)	0,86 MWe	4522 MWe	CBS
Electrische Laadpunten (aantal per 10.000 inwoners)	7 openbare, let wel relatief veel opritten/huizen dus meer laadpalen op eigen terrein (2019)	2	520 (incl. langs snelwegen etc.)	Laadpunten.nl
Fijn huishoudelijk restafval (kg per inw)	110 (2020)	109	152	CBS

Mosterdhof

Indicator	Westervoort 2020	Westervoort 2016**	Gemeenten < 25.000 inwoners (streefwaarde)	Bron
Waardering Woon- en Leefklimaat gemeente (0-10)	6,8	6,6	6,8	Benchmark WSJG
Buurt als leefomgeving (waardering 1-10)	7,9	7,79	7,7	Benchmark WSJG
Fysieke leefomgevingskwaliteit (waardering 1-10)	niet bekend	6,66		Benchmark WSJG
Buurt is voldoende groen (% inwoners mee eens)	82%	87%	83%	Benchmark WSJG
Ontwikkeling buurt (% inwoners vindt buurt vooruitgegaan)	21%	20%	18%	Benchmark WSJG
Gemeente betreft buurt bij aanpak leefbaarheid (% inw mee eens)	27%	27%	29%	Benchmark WSJG

Indicator	Westervoort 2020	Westervoort 2016**	Gemeenten < 25.000 inwoners (streefwaarde)	Bron
Inzet bereidheid inwoners voor leefbaarheid buurt	73%	72%	82%	Benchmark WSJG

** Algemene Opmerking: Vanuit Waarstaatjegemeente is geen bewerking mogelijk om cijfers per wijk/

postcodegebied te verkrijgen. Er zijn daarom geen specifieke indicatoren of cijfers beschikbaar voor de Mosterdhof.

Uitvoeren woonvisie en woningbouwprogramma 2018-2027

Indicator	Westervoort meest recente cijfers	Westervoort 2016**	Bron
Aantal woningen	6.722	6.690	BAG
Aantal huishoudens	6.686	6.540	CBS
Huishoudgrootte (verdunning)	2,24	2,25	CBS
Woningvoorraad (% koop / %particuliere huur / %huur corporatie)	57,8/10,9/31,3	57,1/11,5/31,4	ABF
% betaalbaar huurvoorraad corporatie	Niet bekend	62,9%	CBS
Voorraad betaalbare huurwoningen in verhouding tot de doelgroepen	1,11	1,06	CBS
% passend gehuisveste huishoudens	70%	71,5%	CBS
Demografische druk	66,7	61,8	CBS
Nieuwbouwwoningen (per 1.000 woningen)	4,2	5,5	BAG
Woonlasten eenpersoonshuishouden	728	713	COELO
Woonlasten meerpersoonshuishouden	765	790	COELO
WOZ-waarde woningen	201	186	CBS

Opstellen integraal beleid beheer openbare ruimte

Indicator	Westervoort 2020	Westervoort 2016	Gemeenten < 25.000 inwoners (streefwaarde)	Bron
De buurt is 'heel' (% van de inw)	80%	79%	81%	Benchmark WSJG

Indicator	Westervoort 2020	Westervoort 2016	Gemeenten < 25.000 inwoners (streefwaarde)	Bron
De buurt is schoon (% van de inw)	63%	60%	71%	Benchmark WSJG
Straten, paden en trottoirs zijn goed begaanbaar (% van de inw)	71%	69%	63%	Benchmark WSJG
Groenvoorziening is goed onderhouden (% van de inw)	62%	63%	60%	Benchmark WSJG

Implementatie nieuwe Omgevingswet

Indicator	Westervoort 2020	Westervoort 2016	Gemeenten < 25.000 inwoners (streefwaarde)	Bron
Samenwerking met inwoners (waardering 1-10)	6,3	6,06	6,2	Benchmark WSJG
Dienstverlening inwoners (waardering 1-10)	6,8	6,67	6,9	Benchmark WSJG
Dienstverlening ondernemers (waardering 1-10)	onbekend	onbekend		
Hoogte regeldruk (% ondernemers vindt regeldruk te hoog)	onbekend	onbekend		
Vergunningverlening (waardering 0-10)	onbekend	onbekend		
De gemeente houdt voldoende toezicht op het naleven van regels (% mee eens)	29%	28%	33%	Benchmark WSJG
De gemeente stelt zich flexibel op als dat nodig is (% mee eens)	25	24%	28%	Benchmark WSJG
De gemeente betreft inwoners voldoende bij haar plannen, activiteiten en voorzieningen (% mee eens)	36%	34%	36%	Benchmark WSJG

Indicator	Westervoort 2020	Westervoort 2016	Gemeenten < 25.000 inwoners (streefwaarde)	Bron
Inwoners en organisaties krijgen voldoende ruimte om ideeën en initiatieven te realiseren (% mee eens)	34%	33%	37%	Benchmark WSJG
Ik vond het aanvragen of voorleggen gemakkelijk (% mee eens)	80%	83%	80%	Benchmark WSJG
De tijd die de afhandeling in beslag nam was acceptabel(% mee eens)	79%	81%	76%	Benchmark WSJG

Lege alinea

3.5 Wat gaat het ons kosten?

Saldi 2021-2025 programma Omgeving

Nieuwe activiteiten	2021	2022	2023	2024	2025
Autonome financiële ontwikkelingen 2021 e.v.					
lijkbezorgingsrechten	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
Kerkenvisie	4.400	0	0	0	0
Wet kwaliteitsborging	14.800	0	0	0	0
Implementatie Omgevingswet	8.510	0	0	0	0
Woonvisie 2021	14.630	0	0	0	0
Bebording laadpalen	5.100	5.100	5.100	5.100	5.100
Voetgangersoversteek rotonde Hamersestraat	0	853	853	853	853
Langsparkeren Liemersallee	0	1.344	1.344	1.344	1.344
Vervangen civiele kunstwerken	0	1.989	1.989	1.989	1.989
Herstructurering Ambacht	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
Ontvangen rente/kapitaallasten	-25.701	-25.701	-25.701	-25.701	-25.701
Metropoolregio	25.100	13.600	13.600	13.600	13.600
Beheerplannen	20.000				
Totaal van de ontwikkelingen	71.839	2.185	2.185	2.185	2.185
Gevolgen speerpunten:					
Uitvoeren woonvisie	0	15.000	0	0	0
Rivierklimaatpark IJsselpoort				30.933	30.933
implementatie omgevingswet	0	98.050	75.850	75.850	64.750
Actieplan biodiversiteit	0		20.000	0	0
Totaal van de speerpunten/wensen	0	113.050	95.850	106.783	95.683

Bedragen in €

3.6 Aanvullende wensen

Actieplan Biodiversiteit vanuit de omgevingsvisie

In de Omgevingsvisie staat dat we de waarde van biodiversiteit willen behouden en versterken. Daarvoor is het nodig om uit te dragen welke functies het vervult voor milieu, luchtkwaliteit, waterberging, voedselproductie, gezondheid, sociale activering, recreatie en beeldkwaliteit. Er moet meer natuur-inclusief gewerkt en ontwikkeld worden. Meer en robuustere natuur in de dorpen, de bedrijventerreinen en buiten de woonkernen vraagt om extra gemeentelijke aandacht, inzet en middelen en in gezamenlijkheid met bedrijven, instellingen en bewoners. Waar mogelijk wordt aangesloten bij initiatieven uit de samenleving. In de kansenkaart nr. 10, van het concept-ontwerp Omgevingsvisie 2021, staan suggesties voor het koppelen van biodiversiteit aan gebiedsontwikkeling. De ambities vragen om uitwerking in een actieplan. Een plan dat de huidige stand van zaken m.b.t. biodiversiteit in beeld brengt, visie en strategie aangeeft, concrete maatregelen voorstelt, inzet op bewustwording en samenwerking en in samenspraak met gebiedspartijen tot stand komt. De kosten voor het opstellen van een dergelijk plan in 2023 wordt vooralsnog incidenteel op € 20.000 geraamd. In het verdere proces van Omgevingsvisie naar Omgevingsprogramma's zal e.e.a. nader uitgewerkt worden.

Voortgang herstelplan

Op 23 maart j.l. is het financieel herstelplan door de Raad vastgesteld. Gedeputeerde Staten heeft met brief d.d. 20 april 2021 aangegeven 'de jaarschijf 2021 van de Programmabegroting 2021-2024 in samenhang met de uit het financieel herstelplan voortvloeiende begrotingswijziging goed te keuren'. In dit hoofdstuk wordt aangegeven wat de voortgang is bij de realisatie van de uitvoering van het herstelplan. De bezuinigingen die in het herstelplan zijn opgenomen zijn, evenals alle andere aanpassingen in de budgetten voortvloeiend uit najaarsnota en raadsvoorstellen, verwerkt in de financiële administratie. Bij de toetsing inzake de voortgang van de budgetten zoals in deze voorjaarsnota weergegeven vormen de geactualiseerde budgetten het referentiekader.

Per programma wordt onderstaand een korte toelichting gegeven op de belangrijkste aandachtspunten uit het herstelplan met betrekking tot de ontwikkelingen in het jaar 2021.

Programma 1	2021	2022	2023	2024
Bezuiniging bijdrage VGGM	-69.000	-64.000	103.000	5.000
Bezuiniging uitvoeringskosten OOV	10.000	10.000	10.000	10.000
Bezuiniging budget bestuurlijke contributie	4.000	4.000	4.000	4.000
Verlaging budget wettelijke verplichte publicaties	5.000	5.000	5.000	5.000
Verlaging budget wekelijkse publicaties WTV-post	2.000	4.000	4.000	4.000
Bezuiniging bestuurlijke communicatie voorlichtingsbudget	5.000	5.000	5.000	5.000
Energielasten scouting aframen	1.150	1.150	1.150	1.150
Verkoop Flierefluiter (Vrouwenslag)	83.500	17.996	17.996	17.996
Nieuwe situatie Kulturhus	111.916	66.288	16.503	16.503
Deelnemen aan Groene Metropoolregio (budget is nog niet opgenomen)	-12.128	-12.128	-24.256	-24.256
Verhuur personeelsruimte	0	-20.000	-20.000	-20.000
OZB verhogen	0	212.593	212.593	212.593
Prijsstijgingen correctie (volgt)	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000

Leningen omzetten	132.054	204.624	195.467	178.784
Verhogen tarief hondenbelasting	0	19.000	19.000	19.000
Wethoudersformatie naar 2,2 fte	0	15.000	30.000	30.000
Stelpost Groene metropoolregio voor activiteiten	0	-50.000	-50.000	-50.000
Totaal bezuinigingen programma 1	223.492	368.523	479.453	364.770

bedragen in €

Toelichting:

VGGM:

De aangegeven bedragen zijn nog steeds actueel. Op het moment van opmaken van dit document zijn er geen andere inzichten.

Kulturhus:

De werkelijke uitgaven lopen tot op heden (19-5) in lijn met de nieuwe begroting voor het Kulturhus.

Leningen omzetten

In maart zijn een viertal leningen met nog verschillende looptijden en rente percentages omgezet naar een nieuwe lening met een gemiddeld lager rentepercentage. Deze nieuwe lening heeft om het lagere rente percentage te compenseren wel een langere looptijd gekregen dan de oorspronkelijke leningen. De aangegeven bezuiniging op deze post is daarmee gerealiseerd.

Programma 2	2021	2022	2023	2024
Bijdrage t.b.v. dementie verminderen	13.000	13.000	13.000	13.000
WMO indicaties maatwerkvoorziening 10% verminderen		75.000	150.000	150.000
Bijstelling bezuiniging huishoudelijke hulp	- 15.000	- 38.000	- 60.000	- 75.000
Maatwerkvoorziening WMO en WLZ	15.000	50.000	50.000	50.000
Kostenbeheersing sociaal domein (jeugdzorg); diversen	-345.000	0	0	0
Bezuiniging aanpak laaggeletterdheid	5.000	5.000	5.000	5.000
Bezuiniging doelgroepenvervoer	- 100.150	- 97.625	- 80.000	- 80.000

Subsidie aan bibliotheek halveren	0	0	66.786	66.786
Bijdrage mantelzorgcomplimenten verlagen	30.700	30.500	30.300	30.100
Beëindiging vrijwilligersfeest en lokaalcompliment/nieuwjaarsreceptie	5.000	5.000	5.000	5.000
Energielasten peuterspeelzaal aframes	960	960	960	960
Budget onderhoud schoolgebouwen aframes	38.800	38.800	38.800	38.800
Beëindiging deelname Liemerse uitdaging	0	5.000	5.000	5.000
Beëindigen budget overheidsparticipatie	2.500	5.000	5.000	5.000
Subsidie maatschappelijke activiteiten (samenhangend met Kulturhuus)	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
Subsidie Horsterpark verminderen	0	2.000	2.000	2.000
Subsidies wijkgericht werken verminderen	12.000	12.000	12.000	12.000
Totaal bezuinigingen programma 2	-362.190	81.635	218.846	203.646

bedragen in €

Sociaal domein:

Uit de eerste rapportages van 2021 blijkt dat de uitvoering van het herstelplan voor de huishoudelijke ondersteuning goed verloopt. We zien een stabiel aantal voorzieningen vanaf de 2e helft van vorig jaar. Er vindt wel een verschuiving plaats van maatwerk naar de, goedkopere, algemene voorziening.

Weergegeven in een schema:

	2019	2020	2021
Gemiddeld aantal uren	3,07	2,91	2,83
Percentage algemene voorziening	36%	42%	48%

We zien bij de maatwerkvoorziening begeleiding een lichte stijging in het afgelopen kwartaal, maar juist een daling bij de groepsbegeleiding. Dit levert echter gemiddeld minder inzet op van maatwerk voorzieningen.

Bij jeugdzorg zien we bij alle voorzieningen, behalve voor begeleiding, een daling in het aantal.

Ten opzichte van 2020 levert dit een voordeel op in de uitgaven aan zorgaanbieders, waarbij het gereduceerde aandeel in de kosten voor verblijf en aan de landelijke voorziening het grootst is. Als we dit alles omzetten naar een voorzichtige prognose dan lijken we binnen de kaders van het herstelplan te blijven. Daarbij moet wel worden aangetekend dat er geen rekening is gehouden met de na-ijleffecten van de coronaperiode. Ook kunnen we gedurende het jaar alsnog geconfronteerd worden met niet beïnvloedbare voorzieningen die deze prognose weer teniet doen.

Uitgebreide informatie is terug te lezen in de raadsbrief die in juni is gepresenteerd.

Programma 3	2021	2022	2023	2024
Bezuinigen op verkeersmaatregelen	7.500	7.500	7.500	7.500
Presentiegelden naar nihil	1.000	1.000	1.000	1.000
Budget druk- en bindwerk verlagen	4.000	4.000	4.000	4.000
Budget leges opbrengsten verhogen	50.000	0	0	0
Besparingen Mosterdhof variant 1	15.780	16.296	17.660	0
Bezuinigen budget bedrijvigheid	0	6.000	6.000	6.000
Beëindigen deelname TVAN	0	8.700	8.700	8.700
Budget werkzaamheden vrijetijdseconomie halveren	2.500	2.500	2.500	2.500
Deels terugdraaien extra bezuiniging wegen vrrsnota 2020	-50.000	-25.000	-25.000	-25.000
Extra kosten i.v.m. vrijval bestemmingsreserve wegen	-11.708	-22.708	-26.375	-26.375
Dubbele doorbelasting vanuit 1stroom	89.250	89.250	89.250	89.250
Taakstellende bezuiniging openbaar groen	0	50.000	50.000	50.000

Bezuiniging stroomverbruik openbare verlichting	2.500	2.500	2.500	2.500
Totaal bezuinigingen programma 3	110.822	140.038	137.735	120.075

bedragen in €

Leges opbrengsten:

Op dit moment (19-5-2021) is de totaal opgehaalde legesopbrengst ruim € 66.000. Totaal begroot voor het hele jaar € 138.000. Dit betekent dat we nog op koers liggen. De aangegeven extra € 50.000,-- op de legesopbrengsten is gebaseerd op te verwachten bouwplannen die dit jaar nog binnen zullen komen. Tot op heden hebben ons geen berichten bereikt dat deze plannen geen doorgang zullen vinden. Vooralsnog verwachten wij de extra € 50.000,-- op de legesinkomsten op te kunnen leggen.

Dubbele doorbelasting vanuit 1stroom:

Correctie dubbele doorbelasting vanuit 1Stroom is verwerkt en levert het aangegeven voordeel van € 89.250 op.

Resumé

Het totaalbeeld ziet er als volgt uit:

Meerjarenperspectief	2021	2022	2023	2024	2025
Saldo na herstelplan 2021	-942	207	396	509	509
Autonome ontwikkelingen 2021-2025	-159	-90	-170	-348	-126
Speerpunten / nieuw beleid 2022-2025		-113	-96	-107	-96
Saldi	-1.101	4	131	54	288

bedragen in € x 1.000

Saldo na herstelplan 2021

Betreft het saldo van het in maart 2021 door de raad vastgestelde herstelplan, inclusief addendum en aangenomen amendementen.

Autonome ontwikkelingen

Autonome ontwikkelingen	2021	2022	2023	2024	2025
Totaal Bestuur	-45	86	164	337	48
Totaal Maatschappij	132	2	3	9	76
Totaal Omgeving	71	2	2	2	2
Totaal autonome ontwikkelingen	159	90	170	348	126

bedragen x € 1.000

Speerpunten/nieuw beleid

Speerpunten / nieuw beleid	2021	2022	2023	2024	2025
Totaal Bestuur		0	0	0	0
Totaal Maatschappij		0	0	0	0
Totaal Omgeving		113	96	107	96
Totaal speerpunten/nieuw beleid		113	96	107	96

bedragen x € 1.000

Algemene reserve

Algemene reserve	2021	2022	2023	2024	2025	2026
1-jan	1.808	-134	-1.035	-631	0	554
resultaat	-2.700	-1.101	4	131	54	288
herstelplan	758	200	400	500	500	500
31-dec	-134	-1.035	-631	0	554	1.342

Zoals verwacht zal de algemene reserve negatief worden, na de negatieve resultaten van de jaren 2020 en 2021. Conform het vastgestelde herstelplan worden er jaarlijks bedragen aan de algemene reserve toegevoegd: € 758.000 in 2021 (betreft het opheffen van reserves) en € 200.000 in 2022, oplopend naar € 500.000 in 2024. De algemene reserve wordt daardoor positief in 2025 en is vanaf 2026 weer enigszins op niveau.

